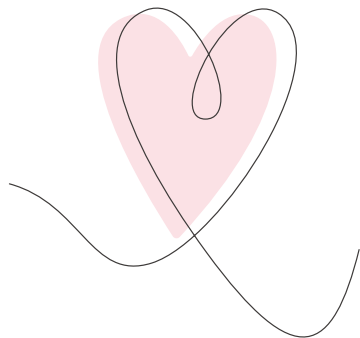




KLP KOMMUNEKREDITT AS
Årsrapport 2018





KLP Kommunekreditt AS eies av KLP gjennom datterselskapet KLP Banken AS.

KLP Kommunekreditt AS har sammen med KLP en god posisjon i markedet for offentlige utlån. Tilstedeværelsen har et bredt nedslagsfelt hos kommunene fordi det bidrar til konkurranse og til at offentlig sektor får tilgang til langsiktig finansiering til lave kostnader.

Målsettingen er å være en trygg finanspartner for offentlig sektor. Det vil også fremover være store utbyggingsoppgaver innen blant annet omsorg, barnehager, skoler, veier, vann, avløp og renovasjon i sektoren. Stadig fokus på oppgaver knyttet til klima og miljø vil vil også bidra til økt finansieringsbehov for våre kundegrupper.

Vi vektlegger høy kompetanse i kommunefinansiering og rådgiving, kostnads-effektiv drift og konkurransedyktig finansiering med lav risiko.

Innhold

KLP KOMMUNEKREDITT AS

ÅRSBERETNING 2018	4
RESULTATREGNSKAP	9
BALANSE	10
EGENKAPITALOPPSTILLING	11
KONTANTSTRØMOPPSTILLING	12
ERKLÆRING IHT. VERDIPAPIRHANDELLOVEN §5-5	13
NOTER TIL REGNSKAPET	
Note 1 Generell informasjon	15
Note 2 Sammendrag av de viktigste regnskapsprinsippene	15
Note 3 Viktige regnskapsestimater og vurderinger	24
Note 4 Segmentinformasjon	24
Note 5 Netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter	24
Note 6 Kategorier av finansielle instrumenter	25
Note 7 Virkelig verdi hierarki	27
Note 8 Rentebærende verdipapirer	28
Note 9 Finansielle derivater	29
Note 10 Netto renteinntekter	29
Note 11 Utlån og fordringer	30
Note 12 Finansiell risikostyring	30
Note 13 Kredittrisiko	30
Note 14 Markedsrisiko	33
Note 15 Likviditetsrisiko	34
Note 16 Tap på utlån	36
Note 17 Lønn og forpliktelser for ledende personer m.v.	38
Note 18 Gjeld til kredittinstitusjoner	39
Note 19 Verdipapirgjeld - børsnoterte obligasjoner med fortrinsrett	40
Note 20 Overpantsettelse	40
Note 21 Presentasjon av eiendeler og gjeld som er gjenstand for netto oppgjør	41
Note 22 Kapitaldekning	42
Note 23 Skatt	43
Note 24 Antall årsverk og ansatte	44
Note 25 Annen gjeld og avsetninger for påløpte kostnader og forpliktelser	44
Note 26 Transaksjoner med nærstående parter	44
Note 27 Honorar til revisor	45
Note 28 Andre eiendeler	45
Note 29 Betingede forpliktelser	45
Note 30 Kontanter og kontantekvivalenter og øvrige utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	45
REVISORS BERETNING	46

Årsberetning 2018

Årsresultatet før skatt ble 37,3 millioner kroner og utlånsbalansen 16,8 milliarder kroner. Selskapet finansieres i hovedsak ved å utstede obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Obligasjonene har den høyest mulige rating (Aaa).

KLP Kommunekreditt AS er et heleid datterselskap av KLP Banken AS. Selskapet er et kredittforetak som i hovedsak finansieres ved utstedelse av obligasjoner med sikkerhet i offentlige utlån.

KLP Banken AS er en forretningsbank eiet av Kommunal Landspensjonskasse gjensidig forsikringsselskap (KLP) gjennom KLP Bankholding AS. KLP Banken AS eier også alle aksjene i datterselskapet KLP Boligkreditt AS.

Den samlede virksomheten i KLP Banken AS med datterselskaper er inndelt i forretningsområdene personmarked og offentlige lån. Virksomheten er landsdekkende og selskapenes hovedkontor ligger i Trondheim.

KLP Kommunekreditts tilstedeværelse i markedet for offentlige utlån bidrar til konkurranse og dermed til at offentlig sektor får tilgang til gunstig langsiktig finansiering.

KLP Kommunekreditt AS er den eneste finansinstitusjon i Norge som utsteder obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) i utlån til kommuner, fylkeskommuner eller selskaper med offentlig garanti.

RESULTATREGNSKAP

Tall i parentes nedenfor viser fjorårets tall.

Selskapsresultat før skatt ble 37,3 (59,9) millioner kroner og årets totalresultat 29,0 (45,6) millioner kroner. Det ga en avkastning på egenkapitalen på 5,2 (8,1) prosent før skatt. Resultatreduksjonen sammenlignet med fjoråret skyldes i hovedsak reduserte utlånsmarginer og noe lavere utlånsvolum i gjennomsnitt. I tillegg har verdiendringer på finansielle instrumenter bidratt til redusert resultat.

Årsregnskapet viser at netto renteinntekter har falt sammenlignet med fjoråret. Bakgrunnen for dette er den generelle økningen i pengemarkedsrentene

gjennom store deler av 2018. Kostnadene for selskapets innlån har økt raskere enn det har vært mulig å justere rentene på utlån oppover. Det har gitt lavere utlånsmarginer. Gjennomsnittlig utlånsvolum har i tillegg vært lavere gjennom 2018 enn i året før.

Netto renteinntekter fra utlåns- og investeringsporteføljene ble 65,5 (82,1) millioner kroner i 2018, som tilsvarer en reduksjon på 20 prosent. Brutto renteinntekter fra utlån og likviditetsplasseringer er redusert med 7 prosent i forhold til året før, i hovedsak som følge av både lavere utlånsvolum og marginer.

Kredittpåslagene i verdipapirmarkedet falt mindre i 2018 enn i året før. Verdien av selskapets verdipapirinvesteringer er dermed lite påvirket. I 2018 ble realiserte og urealiserte tap på verdipapirer -0,8 millioner kroner. Ved utløpet av 2017 viste resultatregnskapet en tilsvarende gevinst på 4,2 millioner kroner.

ØKONOMISK UTVIKLING 2018

RESULTAT

MILLIONER KRONER	2018	2017	Endring
Resultat før skatt	37,3	59,9	-22,6
Netto renteinntekter	65,5	82,1	-16,6
Driftskostnader	-15,7	-17,3	1,5

BALANSE

MILLIARDER KRONER	2018	2017	Endring
Nye utlånsutbetalinger	1,8	0,8	1,0
Utlånsbalanse	16,8	16,3	0,4
Likviditet	1,4	1,9	-0,5

Selskapet foretar jevnlig tilpasninger i løpetider på innlån for å redusere likviditetsrisiko og imøtekomme regulatoriske krav til likviditetsindikatorer og kapitaldekning (Basel III og CRD IV). Refinansiering av innlånssiden gir da behov for tilbakekjøp av egne utstedelser. I 2018 ble resultateffekten på grunn av tilbakekjøp av innlån -11,7 (-9,2) millioner kroner.

Netto regnskapseffekt av verdiendringer på finansielle instrumenter ble i sum negativ for regnskapsåret med -12,5 (-5,0) millioner kroner i 2018.

Selskapets driftskostnader er redusert til 15,7 (17,3) millioner kroner i 2018, en reduksjon på 9 prosent fra 2017. Reduksjonen har i hovedsak sammenheng med at omfanget av tjenestekjøp fra morselskapet varierer med utlånsvolumet. Forvalteravtalen med morselskapet er innrettet slik at KLP Kommunekreditt AS belastes forvaltningskostnader for offentlige lån basert på selskapets andel av samlet utlånsvolum.

UTLÅN

Utlånsvirksomheten i KLP Kommunekreditt AS er i hovedsak basert på salg av nye lån direkte fra selskapet. Refinansiering av lån i KLP har de siste årene vært uten vesentlig betydning for utlånsutviklingen.

Samlede utlån utgjorde 16,8 (16,3) milliarder kroner ved utløpet av 2018, en økning over året på rundt 3 prosent. Gjennomsnittlig utlånsvolum har imidlertid vært lavere enn året før. 80 prosent av utlånsvolumet er til flytende rentebetingelser. Andelen lån til fast rente er redusert fra 26 prosent i 2017 til 20 prosent i 2018.

Det er i 2018 utbetalt nye lån for 1,8 (0,8) milliarder kroner. Utlånsporteføljen består av lån til norske kommuner og fylkeskommuner direkte, eller til selskaper som utfører offentlige oppgaver og oppnår selvskyldnergaranti fra kommuner eller fylkeskommuner. Risikoen i utlånsporteføljen vurderes som meget lav.

Kredittrisikoen forbundet med lån til kommuner og fylkeskommuner er i Norge begrenset til betalingsutsettelse og ikke til at betalingsforpliktelse faller bort. Dette følger av kommuneloven og gir långiver sikkerhet mot tap dersom en kommune ikke kan oppfylle sine betalingsforpliktelser. Ved betalingsutsettelse er også långiver sikret mot tap av påløpte renter, forsinkelsesrenter og kostnader til inndrivelse. KLP Kommunekreditt AS har ikke hatt kreditttap på utlån til norske kommuner eller fylkeskommuner.

Selskapet har ingen misligholdte lån over 90 dager ved utløpet av 2018. Det er heller ingen individuelle tapsføringer i regnskapsåret. Overgang til beregnede tapsavsetninger etter IFRS9 har i 2018 gitt en resultateffekt på 5 tusen kroner. Se note 16.

UTLÅNSVIRKSOMHETEN OG BANKENS ROLLE

Utlån til offentlig sektor ytes av selskapene KLP og KLP Kommunekreditt AS og forvaltes av KLP Banken.

Totale utlån for KLP Banken og KLP til sammen (offentlig marked) utgjorde 67,7 (62,1) milliarder kroner ved utløpet av 2018, en økning på 5,6 (4,6) milliarder kroner fra 2017, eller 9 (8) prosent. Samlede utbetalinger av nye lån gjennom året summerer til 13,5 (9,3) milliarder kroner.

I 2018 ble det mottatt forespørsler om nye lån og refinansiering for 74 (74) milliarder kroner fra kommuner, fylkeskommuner og selskaper som utfører offentlige oppgaver. Nye utbetalinger tilsvarer 18 (12) prosent av søknadsvolumet. KLP Banken er derfor en betydelig langsiktig långiver til offentlig verdiskapning og velferd.

INNBLÅN

KLP Kommunekreditt AS har etablert et program for utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett. I 2018 ble det emitert OMF tilsvarende 3,3 (4,5) milliarder kroner i det norske markedet. Det ble

gjennomført tilbakekjøp av tidligere emisjoner for 3,5 (1,9) milliarder kroner.

I det norske markedet har selskapet utestående OMF i lån til kommunal sektor for 17,7 (17,9) milliarder kroner ved utløpet av 2018. Det er for tiden ingen utstedelser i utlandet.

Obligasjonene utstedes med sikkerhet i selskapets utlån til kommuner, fylkeskommuner eller virksomhet som utfører oppgaver på vegne av det offentlige og kvalifiserer for offentlig garanti. Lån til selskaper skal være garantert av kommuner eller fylkeskommuner innenfor kommunelovens §50, av norsk stat eller bank. Garantier skal være utformet som selvskyldnerkausjon og dekke både avdrag og renter. Selskapet har oppnådd beste rating på sine OMF-utstedelser.

Selskapets gjeld til kredittinstitusjoner ved utløpet av året bestod av internfinansiering fra KLP Banken AS på 0,4 (0,3) milliarder kroner.

BALANSE OG SOLIDITET

Forvaltningskapitalen var 18,2 (18,3) milliarder kroner ved utløpet av 2018. Av dette utgjør utlån til offentlige låntagere 16,8 (16,3) milliarder kroner og 1,4 (1,9) milliarder kroner er likviditetsplasseringer.

Selskapets ansvarlige kapital, basert på styrets forslag til disponering av resultatet, utgjorde 749,0 (719,5) millioner kroner ved utløpet av 2018. Kjernekapitalen er identisk med ansvarlig kapital. Det gir en kapitaldekning og kjernekapitaldekning på 20,3 (19,7) prosent.

Gjeldende kapitalkrav inklusive kapitalbuffer er 12,0 prosent kjernekapitaldekning og 15,5 prosent kapitaldekning. Uvektet kjernekapitaldekning var 4,0 (3,9) prosent mot krav på 3,0 prosent.

Risikovektet balanse var 3,6 (3,5) milliarder kroner. Soliditeten vurderes å være god.

Styret i KLP Kommunekreditt AS. Fra venstre Aage E. Schaanning, Ingrid Aune, Aud Norunn Røsok Strand og Sverre Thornes.



Foto: Glenn Sivdal Johansen

LIKVIDITET

KLP Kommunekreditt AS er underlagt strenge regler for hvilke aktiva selskapet kan investere i. Porteføljen av likviditetsplasseringer består av sikre verdipapirer og innskudd i andre banker. Verdipapirene er sertifikater og obligasjoner med svært god sikkerhet, hovedsakelig obligasjoner med fortrinnsrett og Aaa rating. Beholdningen av likvide midler benyttes til utbetaling av nye utlån eller til innfrielse og tilbakekjøp av innlån.

Kontantstrømoppstillingen i årsregnskapet viser at likviditetssituasjonen er tilfredsstillende. Som følge av at innlånsopptak skjer på de tidspunkter vilkårene anses som gunstige oppstår det fra tid til annen behov for å plassere ledig likviditet. Denne likviditeten bidrar til inntjeningen og gir fleksibilitet til å håndtere etterspørselen etter nye utlån.

Ved utløpet av 2018 var utestående likviditetsplasseringer i form av rentebærende verdipapirer 0,7 (1,4) milliarder kroner. Verdipapirer bokføres til markedsverdi. Innskudd i andre banker utgjorde på samme tidspunkt 0,6 (0,5) milliarder kroner.

ANVENDELSE AV ÅRSRESULTATET

Årsregnskapet i KLP Kommunekreditt AS viser et totalresultat for 2018 på 29,0 millioner kroner. Styret foreslår at det utbetales et konsernbidrag på 22,1 millioner kroner til KLP. Fra KLP mottas 17,0 millioner kroner tilbake som konsernbidrag uten skattemessig effekt. Resultat etter skatt og konsernbidrag overføres annen egenkapital.

OM REGNSKAPET

Styret mener årsregnskapet gir et rettvise bilde av selskapets eiendeler og

gjeld, finansielle stilling og resultat. Forutsetningene for fortsatt drift er til stede, og dette er lagt til grunn i årsregnskapet.

KLP Kommunekreditt AS avlegger regnskap i henhold til de internasjonale regnskapsstandardene IFRS som er godkjent av EU med tilhørende fortolkninger. Se note 2 for nærmere informasjon.

For å sikre god kvalitet i regnskapsrapporteringen utarbeides det detaljerte planer for hver regnskapsavleggelse, der ansvars- og arbeidsdeling tydelig framkommer. Vurderinger som foretas av foretakets eiendeler og gjeld dokumenteres skriftlig.

RATING

Ratingbyråenes vurdering av KLP Kommunekreditt AS og KLP-konsernet

er viktig for selskapets innlånsvilkår. Selskapet har engasjert Moody's for å gi en kredittrating av selskapets obligasjoner. Alle utstedte OMF er gitt rating Aaa.

RISIKOSTYRING

KLP Kommunekreditt AS er underlagt KLP Bankens rammeverk for risiko-styring. Dette har til hensikt å sørge for at risikoer blir identifisert, analysert og gjenstand for styring ved hjelp av retningslinjer, rammer, rutiner og instruksjoner.

Det er fastsatt egne retningslinjer for de mest sentrale enkeltrisikoen (likviditets-/kreditt-/markeds-/operasjonell-/ og compliance risiko) og en overordnet retningslinje for risiko-styring som omfatter prinsipper, organisering, rammer mv. for bankens samlede risiko. Retningslinjene vedtas av styret og revideres minst én gang per år. Retningslinjene er av overordnet karakter og utfylles av rutiner, reglement og instruksjoner fastsatt på administrativt nivå.

Det er et mål at selskapet skal ha lav operasjonell risiko og opprettholde høy faglig kompetanse, gode rutiner og effektiv drift.

Selskapet omfattes av KLP Bankens-konsernets prosess for vurdering og tallfesting av vesentlige risikoer og beregning av kapitalbehov (ICAAP). Kapitalbehovsvurderingen er fram-overskuende, og i tillegg til å beregne behovet ut fra gjeldende eksponering (eventuelt rammer) vurderes behovet i lys av planlagt vekst, besluttede strategiske endringer mv. Selskapets styre tar aktivt del i disse vurderingene og i tilknytning til kapitalbehovsvurderingen vedtar styret et ønsket nivå for samlet kapital (kapitalmål).

Styrene i KLP Banken, KLP Bankholding, KLP Kommunekreditt og KLP Boligkreditt har utpekt et felles risikoutvalg. På grunn av størrelsen på forvaltningskapitalen er dette ikke lovpålagt. Risiko-utvalget behandler saker særlig knyttet til risiko i konsernselskapene og har en

rådgivende funksjon overfor styret i KLP Kommunekreditt AS.

STYRETS ARBEID

Styret har avholdt sju styremøter i 2018. For oversikt over godtgjørelse til styrets medlemmer og ledelse, se note 17. Ved utløpet av 2018 består styret av to kvinner og to menn.

EIERSTYRING OG SELSKAPSLEDELSE

Selskapets vedtekter og gjeldende lovgivning gir føringer for eierstyring, selskapsledelse, og en klar rolledeling mellom styrende organer og daglig ledelse.

Styret fastsetter retningslinjene for selskapets virksomhet.

Administrerende direktør har den daglige ledelse av selskapet i samsvar med instruks fastsatt av styret.

Redegjørelse om KLP Bankens foretaksstyring er tilgjengelig på KLPs websider (klp.no/om-klp).

ARBEIDSMILJØ OG ORGANISASJON

Det er ingen direkte ansatte i KLP Kommunekreditt AS. Selskapets styring og ledelse ivaretas av personer som har ansettelsesforhold i KLP Banken AS.

Det er inngått en forvaltningsavtale med KLP Banken AS som omfatter administrasjon, IT-drift, økonomi- og risiko-styring, samt innlån og likviditetsstyring.

Som en del av KLP-konsernet følger KLP Kommunekreditt AS konsernets retningslinjer for likestilling og mangfold, der både mål, virkemidler og aktiviteter tar hensyn til de diskrimineringsgrunnlag loverket beskriver. Egne mål for likestilling og mangfold er vedtatt i sentralt arbeidsutvalg.

YTRE MILJØ

KLP har ved sin samfunnsansvarsstrategi forpliktet seg til å ha gode rutiner for måling og reduksjon av selskapenes miljøpåvirkning. I likhet med KLP-konsernet for øvrig tar

KLP Kommunekreditt AS sin miljø-påvirkning på alvor. Som kontorbedrift er det først og fremst energiforbruk, transport, avfall og innkjøp som kan påvirkes. Morselskapet KLP Banken AS er miljøsertifisert.

SAMFUNNSANSVAR

KLP Kommunekreditt AS skal som en del av KLP-konsernet bidra til bærekraftige investeringer og ansvarlig forretningsdrift. Samfunnsansvar er av strategisk betydning for KLP. Dette virkeliggjøres ved handlinger knyttet opp til konsernets forretning. KLP har signert FNs Global Compact, og er med det forpliktet til å arbeide for menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, miljø og anti-korrupsjon. Utdypende beskrivelse av mål, tiltak og resultater er tilgjengelig på KLPs websider (klp.no/om-klp/samfunnsansvar).

FRAMTIDSUTSIKTER

KLP Kommunekreditt AS har sammen med KLP en god posisjon i markedet for offentlige utlån. Tilstedeværelsen har et bredt nedslagsfelt hos kommunene fordi det bidrar til konkurranse og til at offentlig sektor får tilgang til langsiktig finansiering til lave kostnader. Samlet vekst gjennom de siste årene viser at markedsposisjonen er styrket.

Høy kredittkvalitet i utlånsporteføljene skal bidra til at KLP Kommunekreditt AS oppnår så gunstige innlånsvilkår som mulig. Myndighetenes regulering av banker og finansinstitusjoner innebærer at en rekke regulatoriske krav til kapital og likviditet skal tilfredsstilles. Dette forutsetter en løpende inntjening som gjør det mulig å møte kravene.

Markedet for lån til kommunal sektor er fortsatt i vekst, og en stor del av låneopptakene finansieres i verdipapirmarkedet fremfor i finansinstitusjonene. KLP Kommunekreditt AS er godt kapitalisert og har et fortrinn som en stabil og langsiktig långiver i et marked preget av lav risiko. Det vil være den generelle utviklingen i

finansmarkedene som avgjør i hvilket omfang KLP Kommunekreditt AS kan finansiere utlånsvirksomheten på vilkår som gjør det mulig å oppnå tilstrekkelig lønnsomhet.

Norske kommuner har et godt og omfattende tjenestetilbud til befolkningen, og det utvikles stadig. Etterspørselen etter

lån fra kommunal sektor og til prosjekter med kommunale garantier og kommunalt eierskap antas derfor å være høy også i årene framover, selv om kommunestruktur og oppgaver reformeres.

Styret legger til grunn at det også fremover vil være behov for betydelig langsiktig og stabil finansiering utover

det verdipapirmarkedet kan tilby offentlige låntakere.

KLP Kommunekreditt AS og KLP samlet skal være en sentral aktør som tilbyder av lån til investeringsformål i offentlig regi.

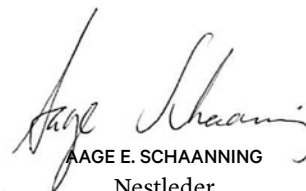
Oslo, 13. mars 2019
Styret i KLP Kommunekreditt AS



SVERRE THORNES
Leder



INGRID AUNE



AAGE E. SCHAANNING
Nestleder



AUD NORUNN STRAND



CARL STEINAR LOUZ
Administrerende direktør

Resultatregnskap

KLP KOMMUNEKREDITT AS

NOTE	TUSEN KRONER	01.01.2018 -31.12.2018	01.01.2017 -31.12.2017
	Renteinntekter og lignende inntekter, amortisert kost	351 048	381 043
	Renteinntekter og lignende inntekter, virkelig verdi	155 446	165 847
10	Sum renteinntekter	506 494	546 889
	Rentekostnader og lignende kostnader, amortisert kost	-269 163	-269 088
	Rentekostnader og lignende kostnader, virkelig verdi	-171 790	-195 666
10	Sum rentekostnader	-440 953	-464 754
10	Netto renteinntekter	65 541	82 135
5	Netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter	-12 484	-5 006
	Sum netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter	-12 484	-5 006
27	Andre driftskostnader	-15 737	-17 251
16	Tap på utlån	-5	0
	Sum driftskostnader	-15 742	-17 251
	Driftsresultat før skatt	37 315	59 878
23	Skatt på ordinært resultat	-8 364	-14 303
	Ordinært resultat	28 951	45 575
	Utvidet resultat	0	0
	Årets utvidede resultat etter skatt	0	0
	TOTALRESULTAT	28 951	45 575
	OVERFØRINGER OG DISPONERINGER		
	Disponert til annen egenkapital	-28 951	-45 575
	SUM OVERFØRINGER OG DISPONERINGER	-28 951	-45 575
	Totalresultat i % av forvaltningskapitalen	0,16 %	0,25 %

Balanse

KLP KOMMUNEKREDITT AS

NOTE	TUSEN KRONER	31.12.2018	31.12.2017
EIENDELER			
6,11,30	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	649 795	489 485
6,11	Utlån til og fordringer på kunder	16 758 620	16 321 451
6,7,8	Rentebærende verdipapirer	727 246	1 436 406
6,9	Finansielle derivater	62 461	87 847
28	Andre eiendeler	8 122	3 503
Sum eiendeler		18 206 245	18 338 692
GJELD OG EGENKAPITAL			
GJELD			
6,18	Gjeld til kredittinstitusjoner	430 208	275 170
6,19	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	16 909 271	17 148 732
6,9	Finansielle derivater	105 403	176 243
23	Utsatt skatt	4 810	1 563
25	Annen gjeld	6 784	15 712
25	Avsetninger for påløpte kostnader og forpliktelser	0	332
Sum gjeld		17 456 476	17 617 753
EGENKAPITAL			
	Aksjekapital	362 500	362 500
	Overkurs	312 500	312 500
	Annen egenkapital	74 769	45 939
Sum egenkapital		749 769	720 939
SUM GJELD OG EGENKAPITAL		18 206 245	18 338 692

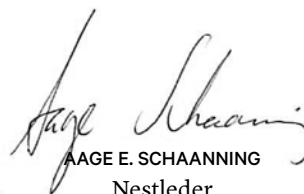
Oslo, 13. mars 2019
Styret i KLP Kommunekreditt AS




SVERRE THORNES
Leder



INGRID AUNE



AAGE E. SCHAANNING
Nestleder



AUD NORUNN STRAND



CARL STEINAR LOUIS
Administrerende direktør

Egenkapitaloppstilling

KLP KOMMUNEKREDITT AS

2018 TUSEN KRONER	Aksjekapital	Overkurs	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 31.12.2017	362 500	312 500	45 939	720 939
Endring av regnskapsprinsipper (IFRS 9)	0	0	-158	-158
Skatteeffekt av endring av regnskapsprinsipp	0	0	36	36
Egenkapital 01.01.2018	362 500	312 500	45 818	720 818
Årsresultat	0	0	28 951	28 951
Utvidet resultat	0	0	0	0
Årets totalresultat	0	0	28 951	28 951
Mottatt konsernbidrag	0	0	44 491	44 491
Avgitt konsernbidrag etter skatt	0	0	-44 491	-44 491
Sum transaksjoner med eierne	0	0	0	0
Egenkapital 31.12.2018	362 500	312 500	74 769	749 769

2017 TUSEN KRONER	Aksjekapital	Overkurs	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 01.01.2017	362 500	312 500	66 864	741 864
Årsresultat	0	0	45 575	45 575
Utvidet resultat	0	0	0	0
Årets totalresultat	0	0	45 575	45 575
Utbetalt utbytte	0	0	-66 500	-66 500
Mottatt konsernbidrag	0	0	30 565	30 565
Avgitt konsernbidrag etter skatt	0	0	-30 565	-30 565
Sum transaksjoner med eierne	0	0	-66 500	-66 500
Egenkapital 31.12.2017	362 500	312 500	45 939	720 939

TUSEN KRONER	Antall aksjer	Pålydende	Aksjekapital	Overkurs	Annen egenkapital	Totalt
Egenkapital 1. januar 2018	3 625 000	0,1	362 500	312 500	45 818	720 818
Endringer i perioden 1. januar - 31. desember	-	-	0	0	28 951	28 951
Egenkapital 31. desember 2018	3 625 000	0,1	362 500	312 500	74 769	749 769

Det er en aksjeklasse. Alle aksjene er eid av KLP Banken AS.

Kontantstrømoppstilling

KLP KOMMUNEKREDITT AS

NOTE	TUSEN KRONER	01.01.2018 -31.12.2018	01.01.2017 -31.12.2017
OPERASJONELLE AKTIVITETER			
	Innbetalinger av renter, provisjoner og gebyrer fra kunder	354 411	383 175
	Utbetalinger ved utstedelse og kjøp av utlån til kunder	-1 818 593	-788 790
	Innbetalinger knyttet til avdrag, innfrielse og salg av utlån kunder	1 231 153	1 598 555
	Utbetalinger til drift	-16 005	-24 131
	Andre inn-/utbetalinger	-7 568	1 160
	Innbetalinger av renter på kredittinstitusjoner	5 020	4 282
	Betalt inntektsskatt	0	0
	Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	-251 582	1 174 251
INVESTERINGSAKTIVITETER			
	Utbetalinger ved kjøp verdipapirer	-1 079 547	-943 836
	Innbetalinger ved salg av verdipapirer	1 780 991	1 228 843
	Innbetalinger av renter fra verdipapirer	20 726	23 698
	Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	722 170	308 705
FINANSIERINGSSAKTIVITETER			
19	Opptak av verdipapirgjeld	3 300 000	3 517 000
19	Avdrag og innfrielse av verdipapirgjeld	1 765 000	-1 039 193
19	Utbetaling ved tilbakekjøp av verdipapirgjeld	-5 290 000	-3 525 000
	Endring på intern lån	155 000	0
	Utbetaling av renter på verdipapirgjeld	-233 760	-283 233
	Utbetaling av utbytte	0	-66 500
	Utbetaling avgitt konsernbidrag	-14 086	-10 188
	Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-317 846	-1 407 114
	Netto kontantstrøm i perioden	152 742	75 842
	Likviditetsbeholdning ved inngangen av perioden	478 652	402 810
30	Likviditetsbeholdning ved utgangen av perioden	631 394	478 652
	Netto innbetaling/ utbetaling(-) i perioden	152 742	75 842

Erklæring iht. verdipapirloven § 5-5

KLP KOMMUNEKREDITT AS

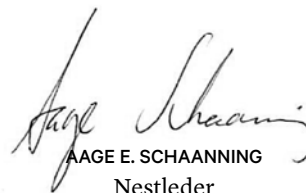
Vi erklærer etter beste overbevisning at årsregnskapet for perioden 1. januar til 31. desember 2018 er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder, og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av foretakets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet.

Vi erklærer også at årsberetningen gir en rettviseende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til foretaket, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer foretaket står overfor.

Oslo, 13. mars 2019
Styret i KLP Kommunekreditt AS



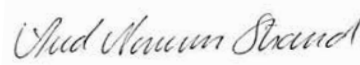
SVERRE THORNES
Leder



AAGE E. SCHAANNING
Nestleder



INGRID AUNE



AUD NORUNN STRAND



CARL STEINAR LOUS
Administrerende direktør



Noter til regnskapet

KLP KOMMUNEKREDITT AS

NOTE 1 Generell informasjon

KLP Kommunekreditt AS ble stiftet 25. august 2009. Selskapet er et kredittforetak som har som formål å yte og erverve offentlige lån som er garantert av den norske stat, norske fylkeskommuner eller norske kommuner. Låntakerne stiller selvskyldnergaranti som dekker både avdrag og renter.

Virksomheten finansieres i hovedsak ved å utstede obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) med sikkerhet i offentlige garanterte utlån. Deler av disse er notert på Oslo Børs.

KLP Kommunekreditt AS er registrert og hjemmehørende i Norge. KLP Kommunekreditt har hovedkontor i Beddingen 8, i Trondheim og foretaket har avdelingskontor i Oslo.

Foretaket er et heleid datterforetak av KLP Banken AS, som igjen er heleid av Kommunal Landspensjonskasse gjensidige forsikringsselskap (KLP), gjennom holdingselskapet KLP Bankholding AS. KLP er et gjensidig forsikringsselskap.

Årsregnskapet er tilgjengelig på klp.no.

NOTE 2 Sammendrag av de viktigste regnskapsprinsippene

Nedenfor følger en beskrivelse av de vesentligste regnskapsprinsippene som er benyttet ved utarbeidelsen av selskapsregnskapet til KLP Kommunekreditt AS. Disse prinsippene er benyttet konsistent for alle perioder som er presentert, dersom ikke annet fremgår.

2.1 BASISPRINSIPPER

Årsregnskapet for KLP Kommunekreditt AS er utarbeidet i samsvar med de internasjonale regnskapsstandardene (IFRS) og fortolkninger fra IFRS fortolkningskomite, som godkjent av EU. Lov om årsregnskap m.v. (regnskapsloven) og forskrift om årsregnskap for banker, kredittforetak og finansieringsforetak (årsregnskapsforskriften) inneholder enkelte krav til tilleggsopplysninger som ikke kreves etter IFRS. Disse tilleggsopplysningene er innarbeidet i notene til regnskapet.

Regnskapet er utarbeidet med utgangspunkt i prinsipp om historisk kost, med følgende unntak:

- Finansielle eiendeler og gjeld (herunder finansielle derivater) vurdert til virkelig verdi over resultatet.

- Finansielle eiendeler og gjeld vurdert etter reglene om virkelig verdi sikring.

For å utarbeide regnskap etter IFRS, må ledelsen foreta regnskapsmessige estimater og skjønnsmessige vurderinger. Dette vil påvirke foretakets regnskapsførte verdi av eiendeler og gjeld, inntekter og kostnader. Faktiske tall vil kunne avvike fra benyttede estimater. Områder hvor det er utvist skjønnsmessige vurderinger og estimater av vesentlig betydning for foretaket er beskrevet i note 3.

Alle beløp er presentert i tusen kroner uten desimal med mindre annet er angitt.

Regnskapet er satt opp etter forutsetning om fortsatt drift.

2.1.1. Endringer i regnskapsprinsipper og opplysninger

a) Nye og endrede standarder tatt i bruk av foretaket i 2018:

IFRS 9 Finansielle instrumenter
For informasjon om den nye standarden og den effekten implementeringen har

hatt for foretaket henvises det til avsnitt 2.3.1.

IFRS 15 Inntekter fra kundekontrakter
Den nye standarden omhandler inntektsføring. Standarden fordrer en inndeling av kundekontrakten i de enkelte plikter til ytelse. En plikt til ytelse kan være en vare eller tjeneste. Inntekter regnskapsføres når en kunde oppnår kontroll over en vare eller tjeneste, og dermed har muligheten til å bestemme bruken av og kan motta fordelene fra varen eller tjenesten. Standarden erstatter IAS 18 *Driftsinntekter* og IAS 11 *Anleggskontrakter* og tilhørende tolkninger. Overgang til IFRS 15 har ikke hatt vesentlig effekt på foretakets regnskap som følge av at bokførte inntekter er regulert av andre standarder.

b) Standarder, endringer og fortolkninger til eksisterende standarder som ikke er trådt i kraft og hvor foretaket ikke har valgt tidlig anvendelse.

IFRS 16 *Leiekontrakter* vil resultere i at flere leieavtaler enn tidligere blir balanseført, ettersom skillet mellom operasjonell og finansiell leasing er fjernet. Under

NOTE 2 Sammenndrag av de viktigste regnskapsprinsippene - forts.

den nye standarden, er retten til å bruke en leid gjenstand en eiendel og forpliktelsen til å betale leie en gjeld som skal balanseføres. Unntakene er kortsiktige leieavtaler og leieavtaler med lav verdi. Den regnskapsmessige behandlingen for utleiende vil ikke bli vesentlig endret. Foretaket vil ta i bruk standarden fra og med 2019. Overgang til IFRS 16 forventes ikke å ha vesentlig virkning på foretakets regnskap, da foretaket ikke har leasingavtaler av vesentlig betydning på grunn av at kun mindre eiendeler leases.

Det er ingen andre standarder eller fortolkninger som ikke er trådt i kraft som forventes å gi en vesentlig påvirkning på foretakets regnskap.

2.2 VALUTA

2.2.1 Funksjonell valuta og presentasjonsvaluta

Regnskapet presenteres i norske kroner, som er den funksjonelle valutaen og presentasjonsvalutaen til foretaket.

2.3 FINANSIELLE INSTRUMENTER

2.3.1 Endringer i regnskapsprinsipper

KLP Kommunekreditt har anvendt IFRS 9 og IFRS 7R, som gjelder for årsperioder som begynner 1. januar 2018 for første gang.

Som tillatt i overgangsbestemmelsene i IFRS 9 har KLP Kommunekreditt valgt å ikke omregne sammenligningstall. Derfor er sammenligningstall for 2017, rapportert i henhold til IAS 39, ikke sammenlignbar med informasjonen

presentert for 2018. Forskjeller som oppstår ved overgangen til IFRS 9, er ført direkte mot annen egenkapital pr. 1. januar 2018.

2.3.1.1 Endringer i klassifisering og måling

Klassifisering og måling av finansielle eiendeler etter IFRS 9, bortsett fra egenkapitalinstrumenter og derivater, vurderes ut fra en kombinasjon av enhetens forretningsmodell for styring av eiendelene og instrumentets kontraktsmessige kontantstrøms karakteristikker. Målekategoriene for finansielle eiendeler etter IAS 39 (virkelig verdi over resultat, tilgjengelig for salg, holdt til forfall og utlån og fordringer) er erstattet av:

- Gjeldsinstrumenter til amortisert kost
- Gjeldsinstrumenter til virkelig verdi over utvidet resultat, med gevinster eller tap resirkulert over resultatet ved fraregning
- Egenkapitalinstrumenter til virkelig verdi over utvidet resultat, uten resirkulering av gevinster eller tap ved fraregning
- Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet

Regnskapsføring av finansielle forpliktelser er stort sett uendret, med unntak av at forpliktelser bestemt regnskapsført til virkelig verdi skal endringer i virkelig verdi som skyldes egen kredittrisiko føres over andre inn-tekter og kostnader uten resirkulering.

2.3.1.2 Endringer i nedskrivningsmodell

Dagens regler (IAS 39) innebærer at en avsetter til tap basert på en «incurred loss» modell, det vil si tapsavsetninger er betinget av at det foreligger objektive bevis på at ett verdifall har inntruffet på balansedagen mens en under IFRS 9 skal avsette for forventet tap. De nye prinsippene gjelder for finansielle eiendeler som er gjeldsinstrumenter, og som måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer ført over utvidet resultat. I tillegg er også lånetilsagn, finansielle garantikontrakter og leasefordringer omfattet. Måling av nedskrivning for forventet tap avhenger av om kredittrisiko har økt vesentlig siden førstegangsinnregning. Ved førstegangsinnregning, og når kredittrisikoen ikke har økt vesentlig etter førstegangsinnregning, er nedskrivningene basert på 12 måneders forventet tap (trinn 1). Dersom kredittrisiko har økt vesentlig siden førstegangsinnregning, men ikke objektivt bevis for verdifall, er nedskrivningene basert på forventet tap over levetid (trinn 2). De individuelle tapsavsetningene i IAS 39 vil ikke endres ved overgangen til IFRS 9 (trinn 3). Opplysninger om effektene av overgangen til IFRS 9 er beskrevet i note 2.3.1.3 til 2.3.1.7 under. I note 2.4.1 Sammenndrag av vesentlige regnskapsprinsipper knyttet til finansielle instrumenter, fremkommer regnskapsprinsippene for finansielle instrumenter som er anvendt fra 1. januar 2018 (samt tidligere IAS 39 regnskapsprinsipper for finansielle instrumenter anvendt i sammenlignende periode).

2.3.1.3 Klassifisering og måling av finansielle instrumenter

Tabellen under viser målekategori og bokført verdi av finansielle instrumenter i henhold til IAS 39 og IFRS 9 ved overgangen.

FINANSIELLE INSTRUMENTER	Klassifisering etter IAS 39	Balanseført beløp etter IAS 39 (MNOK)	Klassifisering etter IFRS 9	Balanseført beløp etter IFRS 9 (MNOK)
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	Utlån og fordringer	489	Amortisert kost	489
Utlån til og fordringer på kunder	Utlån og fordringer	11 966	Amortisert kost	11 966
	Utlån og fordring (sikring)	4 356	Amortisert kost (sikring)	4 356
Rentebærende verdipapirer	Virkelig verdi over resultatet (FVO)	1 436	Virkelig verdi over resultatet	1 436
Finansielle derivater (eiendeler)	Virkelig verdi over resultatet	88	Virkelig verdi over resultatet	88
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	(Amortisert kost)	-15 503	Amortisert kost	-15 503
	Amortisert kost (sikring)	-1 921	Amortisert kost (sikring)	-1 921
Finansielle derivater (forpliktelse)	Virkelig verdi over resultatet	-176	Virkelig verdi over resultatet	-176
Ubenyttet kreditt, finansiell garanti- kontrakter og lånetilsagn ¹	Amortiser kost	0	Amortisert kost	0

¹ Ubenyttet kreditt, finansielle garantikontrakter og lånetilsagn er betingede forpliktelser

Som det fremgår av tabellen, er det ingen vesentlige endringer i klassifisering og måling av finansielle eiendeler eller finansielle forpliktelser.

NOTE 2 Sammendrag av de viktigste regnskapsprinsippene - forts.

2.3.1.4 Avstemming av bokførte verdier av finansielle eiendeler mellom IAS 39 og IFRS 9

KLP Kommunekreditt har gjennomført en vurdering av forretningsmodell for styring av finansielle eiendeler og en analyse av deres kontantstrømskarakteristikker.

Vennligst se note 2.4.2 for mer detaljert informasjon om de nye klassifikasjonskravene til IFRS 9.

Følgende tabell avstemmer de balanseførte beløpene av finansielle eiendeler fra tidligere målekategori i henhold til IAS 39 til de nye målekategoriene ved overgang til IFRS 9 pr 1. januar 2018:

NOTE	FINANSIELLE EIENDELER (MNOK)	Balanseført beløp etter IAS 39 31. desember 2017	Endring som følge av reklassifisering	Endring som følge av ny måling	Balanseført beløp etter IFRS 9 1. januar 2018
	AMORTISERT KOST				
	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	489	0	0	489
	Utlån til og fordringer på kunder	11 966	0	0	11 966
	Utlån til og fordringer på kunder (sikring)	4 356	0	0	4 356
	Sum effekt amortisert kost	16 811	0	0	16 811
	VIRKELIG VERDI MED VERDIENDRINGER OVER RESULTATET				
	UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KUNDER				
A	Rentebærende verdipapirer	1 436	0	0	1 436
	Finansielle derivater	88	0	0	88
	Sum effekt virkelig verdi over resultatet	1 524	0	0	1 524
	Sum finansielle eiendeler	18 335	0	0	18 335
	FINANSIELLE FORPLIKTELSE				
	AMORTISERT KOST				
	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	15 503	0	0	15 503
	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer (sikring)	1 921	0	0	1 921
	Sum effekt amortisert kost	17 424	0	0	17 424
	VIRKELIG VERDI MED VERDIENDRINGER OVER RESULTATET				
	Finansielle derivater	176	0	0	176
	Sum effekt virkelig verdi over resultatet	176	0	0	176
	Sum finansielle forpliktelser	17 600	0	0	17 600

NOTE A

Rentebærende verdipapirer utgjør deler av KLP Kommunekreditts likviditetsreserve. Porteføljen styres og måles på virkelig verdi basis og skal etter IFRS 9 klassifiseres til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet.

2.3.1.5 Avstemming av tapsavsetninger mellom IAS 39 og IFRS 9

Følgende tabell viser en avstemming mellom tapsavsetningene målt i henhold til IAS 39 «incurred loss» modell mot IFRS 9 sin forventet tapsmodell 1. januar 2018:

ENDRING TAPSAVSETNINGER (MNOK)	Tapsavsetning etter IAS 39 31. desember 2017	Endring som følge av reklassifisering	Endring som følge av ny måling	Tapsavsetning etter IFRS 9 1. januar 2018
Utlån og fordringer under IAS 39 til amortisert kost under IFRS 9	0	0	0	0
Finansielle garantikontrakter og lånetilsagn	0	0	0	0
Sum endring tapsavsetninger	0	0	0	0

2.3.1.6 Fordeling av tapsavsetninger pr. trinn (1. januar 2018)

Tabellen under viser tapsavsetningene fordelt på de ulike trinnene ved overgangen til IFRS 9:

SPESIFIKASJON TAPSAVSETNINGER (MNOK)	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Tapsavsetning etter IFRS 9 1. januar 2018
Utlån og fordringer under IAS 39 til amortisert kost under IFRS 9	0	0	0	0
Finansielle garantikontrakter og lånetilsagn	0	0	0	0
Sum tapsavsetninger	0	0	0	0

2.3.1.7 Effekt av overgangen til IFRS 9 på egenkapital

Virkningen av overgangen til IFRS 9 på egenkapitalen er MNOK o.

2.4 SAMMENDRAG AV VIKTIGE REGNSKAPSPRINSIPPER KNYTTET TIL FINANSIELLE INSTRUMENTER

Nedenfor beskrives de viktigste regnskapsprinsippene knyttet til finansielle instrumenter som er benyttet fra 1. januar 2018 og i perioden før 1. januar 2018.

2.4.1 Innregning og fraregning

Finansielle eiendeler og forpliktelser balanseføres på det tidspunkt KLP Kommunekreditt blir part i instrumentets kontraktsmessige betingelser. Vanlige kjøp og salg av investeringer regnskapsføres på avtaletidspunktet. Finansielle eiendeler fjernes fra balansen når rettighetene til å motta kontantstrømmer fra investeringen opphører eller når disse rettighetene er blitt overført og KLP Kommunekreditt i hovedsak har overført risiko og hele gevinstpotensialet

ved eierskapet. Finansielle forpliktelser fraregnes på det tidspunkt rettighetene til de kontraktsmessige betingelsene er oppfylt, kansellert eller utløpt.

2.4.2 Klassifisering og etterfølgende måling

Finansielle eiendeler – prinsipp gjeldene fra 1. januar 2018

Finansielle eiendeler blir ved første gangs innregning klassifisert i en av følgende målekategorier:

- Amortisert kost
- Virkelig verdi over resultatet

En finansielle eiendel måles til amortisert kost hvis begge følgende kriterier er oppfylt og den finansielle eiendelen ikke er utpekt til virkelig verdi over resultatet («virkelig verdi opsjonen»):

- Den finansielle eiendelen innehas i en forretningsmodell hvis formål er å holde finansielle eiendeler for å motta kontraktsregulerte kontantstrømmer

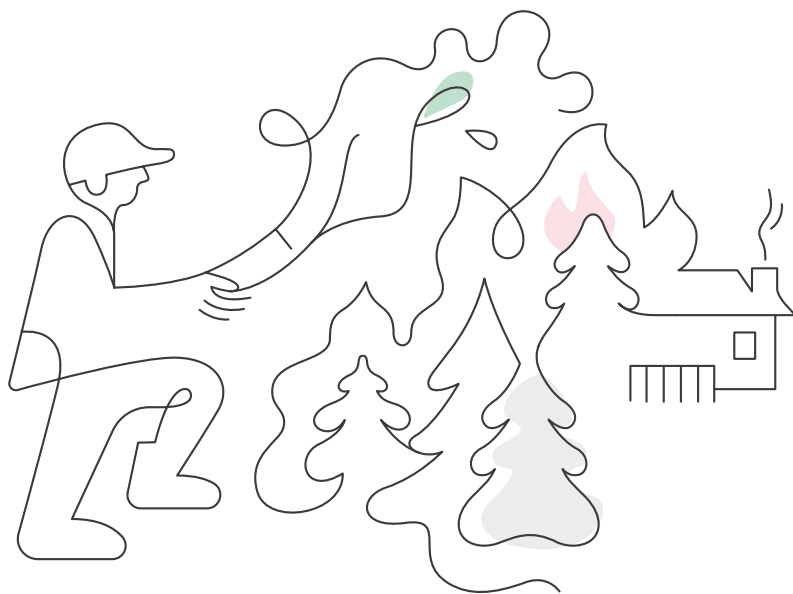
(«forretningsmodell kriteriet»), og

- Kontraktsvilkårene for den finansielle eiendelen fører på bestemte tidspunkter til kontantstrømmer som utelukkende er betaling av avdrag og renter på utestående hovedstol («kontantstrømkriteriet»).

Forretningsmodellkriteriet

KLP Kommunekreditt vurderer målet med en forretningsmodell der en eiendel holdes på porteføljenivå, fordi dette best reflekterer måten virksomheten styres på, og informasjon er gitt til ledelsen. Informasjonen som vurderes inkluderer:

- Uttalte retningslinjer og mål for porteføljen og driften av disse retningslinjene i praksis. Spesielt om ledelsens strategi og målsetning er å holde eiendelen for å inndrive kontraktsmessige kontantstrømmer, opprettholde en bestemt renteprofil, matching av durasjon mellom finansielle eiendeler og tilsvarende finansielle forpliktelser som benyttes



NOTE 2 Sammendrag av de viktigste regnskapsprinsippene - forts.

for å finansiere disse eiendelene eller realisere kontantstrømmer gjennom salg av eiendelene;

- Hvordan porteføljens avkastning vurderes og rapporteres til ledelsen;
- Risikoene som påvirker forretningsmodellens ytelse (og de finansielle eiendelene som holdes innenfor denne forretningsmodellen) og hvordan disse risikoene styres;
- Hvordan lederne kompenseres - f.eks. om kompensasjon er basert på virkelig verdi av de forvaltede eiendelene eller de kontraktsmessige kontantstrømmene samlet og
- Frekvens, volum og tidspunkt for salg i tidligere perioder, årsakene til slik salg og forventninger til fremtidig salgsaktivitet. Informasjonen om salgsaktivitet vurderes imidlertid ikke isolert, men som en del av en samlet vurdering av hvordan foretakets uttalte mål for styring av de finansielle eiendelene oppnås og hvordan kontantstrømmer realiseres.

Vurdering av forretningsmodell er basert på rimelige forventede scenarier uten hensyn til «worst case» eller «stress case» scenarier. Dersom kontantstrømmer etter førstegangsinnregning realiseres på en måte som er forskjellig fra foretakets opprinnelige forventninger, endres ikke klassifiseringen av de resterende finansielle eiendelene i den aktuelle forretningsmodellen, men en inkorporerer slik informasjon ved vurdering av nye utedte eller nyanskaffede finansielle eiendeler fremover.

Kontantstrømskriteriet

I denne vurderingen defineres hovedstol som virkelig verdi av den finansielle eiendelen ved første gangs innregning. «Rente» er definert som vederlag for tidsverdien av penger og for kredittrisiko knyttet til utestående hovedstol i en bestemt tidsperiode og for andre grunnleggende utlånsrisikoer og kostnader (f.eks. Likviditetsrisiko og administrasjonskostnader), samt fortjenestemargin.

Ved vurderingen av om kontraktsmessige pengestrømmer utelukkende er utbetaling av avdrag og renter på utestående hovedstol, vurderer KLP Kommune-kreditt kontraktsbetingelsene i instrumentet. Dette inkluderer å vurdere om den finansielle eiendelen inneholder en kontraktsklausul som kan endre tidspunktet eller størrelsen av kontraktsmessige kontantstrømmer slik at den ikke vil oppfylle denne betingelsen. Ved vurderingen vurderer foretaket:

- Betingede hendelser som ville endre beløp og tidspunkt for kontantstrømmer;
- Innflytelse funksjoner;
- Forskuddsbetaling og utvidelsesvilkår
- Vilkår som begrenser foretakets krav på kontantstrømmer fra spesifiserte eiendeler (f.eks. «nonrecourse asset arrangements»)
- Vilkår som endrer vurdering av tidsverdien av penger - f.eks. periodisk tilbakestilling av renter.

Alle andre finansielle eiendeler måles til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet dvs.

- Eiendeler med kontraktmessige kontantstrømmer som ikke oppfyller kontantstrømkriteriet; eller / og
- Eiendeler som holdes i en annen forretningsmodell enn holdt for å inn drive kontraktmessige kontantstrømmer; eller
- Eiendeler utpekt til virkelig verdi over resultatet («virkelig verdi opsjonen»).

KLP Kommunekreditt kan utpeke et gjeldsinstrument som oppfyller kriteriene for å måles til amortisert kost til virkelig verdi over resultatet dersom dette eliminerer eller vesentlig reduserer inkonsistens i måling («accounting mismatch»). Denne opsjonen er også gjeldene under IAS 39.

Nedskrivingsmodell

Nedskrivingsmodell for tap på utlån og fordringer bygger på forventede kreditt tap. Nedskrivingsmodellen definerer mislighold som «en betaling som er mer enn 90 dager over forfall, eller en konto som er sammenhengende overtrukket i minimum 90 dager (minimumsbeløp 500 kr)». Hvordan nedskrivningstapet skal måles, fastsettes for hvert enkelt stadium og modellen benytter effektiv rentemetoden. En forenklet tilnærming er tillatt for finansielle eiendeler som ikke har en vesentlig finansieringskomponent (f.eks kundefordringer). Ved førstegangsinnregning, og i tilfeller hvor kreditt risikoen ikke har økt vesentlig etter førstegangsinnregning, skal det avsettes for kreditttap som ventes å oppstå de neste 12 måneder (trinn 1). Hvis kreditt risikoen har økt vesentlig, skal avsetningen tilsvare forventet kreditttap over eiendelens forventede levetid (trinn 2). Dersom det inntreffer en tapshendelse, foretas det nedskrivning som tilsvare forventet tap på engasjementet over hele levetiden (trinn 3).

For produkter hvor foretaket ikke har utviklet egne PD- og LGD-modeller (Loss Given Default) benyttes forenklet tapsgradmetode.

I foretaket benyttes også forenklet tapsgradmetode for offentlig utlån, med unntaket for lav kreditt risiko, slik at alle lån ligger i trinn 1.

For mer informasjon om tap på utlån henvises det til note 16.

Finansielle eiendeler – prinsipp gjeldende før 1. januar 2018

Finansielle eiendeler blir ved første gangs innregning klassifisert i en av følgende kategorier:

Finansielle eiendeler:

- Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet.
- Utlån og fordringer regnskapsført til amortisert kost.

Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet:

Innenfor denne kategorien kan til ordningen være pliktig eller bestemt (utpekt) regnskapsført til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet. I den første kategorien inngår KLP Kommunekredits finansielle derivater med mindre de er en del av en sikring. Den andre kategorien omfatter finansielle eiendeler som er utpekt til virkelig verdi over resultatet («virkelig verdi opsjonen»).

Utlån og fordringer regnskapsført til amortisert kost:

Utlån og fordringer er finansielle eiendeler som ikke er derivater og som har faste eller bestembare betalinger, og som ikke omsettes i et aktivt marked. Kategorien omfatter utlån og fordringer samt obligasjoner som ikke er definert som eiendeler vurdert til virkelig verdi over resultatet.

Nedskrivingsmodell for eiendeler som vurderes til amortisert kost:

Dersom det foreligger objektive bevis for verdiforringelse skal det foretas nedskrivning. Ved vurderingen av om det foreligger verdiforringelse legges det vekt på hvorvidt utsteder/debitor har vesentlige finansielle vanskeligheter, om det foreligger kontraktsbrudd, herunder mislighold. Nedskrivningen beregnes ved å sammenligne ny

forventet kontantstrøm med opprinnelig kontantstrøm diskontert med opprinnelig effektiv rente (eiendeler med fast rente) eller med effektiv rente på måletidspunktet (eiendeler med flytende rente).

Tapsvurdering og tapsnedskrivning foretas kvartalsvis på individuelle utlån, hvor det foreligger objektive bevis for verdifall. Utlån vurderes også gruppevis. Dersom det foreligger objektive bevis for at en gruppe av utlån har verdifall skal det foretas en nedskrivning. Nedskrivningen reverseres dersom det etter nedskrivningstidspunktet inntreffer hendelser som reduserer tapet.

Derivater og sikring

Finansielle derivater balanseføres til virkelig verdi på det tidspunktet kontrakten inngås. Ved etterfølgende måling regnskapsføres derivatene til virkelig verdi, og presenteres som en eiendel dersom verdien er positiv og som en forpliktelse dersom verdien er negativ. Regnskapsføringen av tilhørende gevinster og tap avhenger av hvorvidt derivatet er utpekt som et regnskapsmessig sikringsinstrument, og i hvilken type regnskapsmessig sikring derivatet inngår.

For derivater som ikke inngår i regnskapsmessig sikringsforhold, resultatføres gevinster og tap løpende på linjen «Netto gevinst/ (tap) på finansielle instrumenter». Disse inngår i kategorien finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet.

Derivatene som er sikringsinstrumenter benyttes for sikring av renterisiko på fastrente innlån og fastrente utlån. I sin sikringsaktivitet sikrer foretaket seg mot bevegelser i markedsrenten. Endringer i kredittspread er ikke hensyntatt i sikrings effektiviteten. Foretaket benytter reglene om virkelig verdisikring, slik at sikringsobjektets (eiendel eller gjeld) bokførte verdi korrigeres med verdiutvikling i den sikrede risiko. Verdiendringen regnskapsføres over resultatregnskapet. Ved inn gåelse av sikringsforholdet dokumenteres sammenhengen mellom sikringsinstrumentet og sikringsobjektet i tillegg til

NOTE 2 Sammendrag av de viktigste regnskapsprinsippene - forts.

formålet med risikostyringen og strategien bak de forskjellige sikringstransaksjonene. Sikringseffektiviteten måles regelmessig for å kontrollere at sikringen er effektiv.

Dersom sikringen ikke lenger oppfyller kriteriene for sikringsbokføring, vil regnskapsført effekt av sikringen for sikringsobjekter som føres til amortisert kost, amortiseres over perioden frem til sikringsinstrumentets forfall.

Finansielle forpliktelser

Etter både IAS 39 og IFRS 9 blir finansielle forpliktelser klassifisert som senere målt til amortisert kost, bortsett fra:

- Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet: Denne klassifiseringen gjelder derivater og finansielle forpliktelser utpekt som sådan ved første innregning. Foretaket har utpekt visse forpliktelser som virkelig verdi over resultatet, fordi det

reducerer eller eliminerer inkonsistens i måling («accounting mismatch»)

- Finansielle garantier og lånetilsagn

Andre finansielle forpliktelser regnskapsført til amortisert kost: Kategorien omfatter andre finansielle forpliktelser som ikke er bestemt som forpliktelser vurdert til virkelig verdi over resultatet.

Presentasjon, klassifisering og måling i balanse og resultatregnskap

Tabellen under viser og sammenligner presentasjon, klassifisering og etterfølgende måling pr balansepost etter IAS 39 (før 1 januar 2018) og etter IFRS 9 (etter 1 januar 2018).

FINANSIELLE INSTRUMENTER	Klassifisering etter IAS 39	Klassifisering etter IFRS 9
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	Amortisert kost (Utlån og fordringer)	Amortisert kost
Utlån til og fordringer på kunder	Amortisert kost (Utlån og fordringer)	Amortisert kost
	Utlån og fordring (sikring)	Amortisert kost (sikring)
Rentebærende verdipapirer	Virkelig verdi over resultatet (FVO)	Virkelig verdi over resultatet
Finansielle derivater (eiendeler)	Virkelig verdi over resultatet	Virkelig verdi over resultatet
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	Amortisert kost	Amortisert kost
	Amortisert kost (sikring)	Amortisert kost (sikring)
Finansielle derivater (forpliktelse)	Virkelig verdi over resultatet	Virkelig verdi over resultatet

Som det fremgår av tabellen, er det ingen vesentlige endringer i presentasjon, klassifisering og måling av finansielle eiendeler eller finansielle forpliktelser.

2.4.3 Motregning

Finansielle eiendeler og forpliktelser presenteres netto i balansen når det er en ubetinget motregningsrett som kan håndheves juridisk og en har til hensikt å gjøre opp netto, eller realisere eiendelen og forpliktelsen samtidig. Dette gjelder både for perioder før og etter 1. januar 2018.

2.4.4 Modifikasjon

Når de kontraktsregulerte kontantstrømmene fra en finansiell eiendel blir reforhandlet eller på annen måte endret, og reforhandlingen eller endringen ikke fører til fraregning av den finansielle

eiendelen, beregnes den finansielle eiendelens brutto balanseførte verdi på nytt og det innregnes en endringsgevinst eller et endringstap i resultatet. Den finansielle eiendelens brutto balanseførte verdiberegnes på nytt som nåverdien av de reforhandlede eller endrede kontraktsregulerte kontantstrømmene, diskontert med den finansielle eiendelens opprinnelige effektive rente. Eventuelle påløpte kostnader eller honorarer justerer den endrede finansielle eiendelens balanseførte verdi og nedskrives over den endrede finansielle eiendelens gjenværende levetid.

2.5 KONTANTER OG KONTANT-EKVIVALENTER

Kontanter og kontantekvivalenter er definert som fordringer på kreditt-

institusjoner uten oppsigelsestid. Beløpet inkluderer ikke fordringer på kredittinstitusjoner som er knyttet til kjøp og salg av verdipapirer i forvaltningen av verdipapirporteføljene. Kontantstrømoppstilling er satt opp etter den direkte metoden.

2.6 FINANSIELL GJELD

Foretakets finansielle gjeld består av gjeld til kredittinstitusjoner, utstedte obligasjoner med fortrinnsrett.

2.6.1 Gjeld til kredittinstitusjoner

Gjeld til kredittinstitusjoner balanseføres til markedsverdi ved anskaffelse. Ved påfølgende måling regnskapsføres som hovedregel gjelden til amortisert kost etter den effektive rentemetode. Rentekostnadene inngår i amortiseringen i linjen "Rentekostnader og lignende kostnader" i resultatregnskapet.

2.6.2 Utstedte obligasjoner med fortrinnsrett

Utstedte obligasjoner med fortrinnsrett regnskapsføres første gang til virkelig verdi ved opptak justert for oppkjøpskostnader, det vil si pålydende justert for eventuell over-/underkurs ved utstedelse. Ved etterfølgende måling er obligasjonene vurdert til amortisert kost etter den effektive rentemetode. Rente-kostnadene inngår linjen ”rentekostnader og lignende kostnader” i resultatregnskapet. For obligasjoner med fast rente benyttes reglene om virkelig verdisikring i den grad de er sikret mot endring i rentenivået.

2.7 EGENKAPITAL

Egenkapitalen i foretaket består av innskutt egenkapital og opptjent egenkapital.

2.7.1 Innskutt egenkapital

Innskutt egenkapital består av aksjekapital, overkurs og annen innskutt egenkapital.

2.7.2 Opptjent egenkapital

Opptjente egenkapital består av annen egenkapital. Alminnelige selskapsrettslige regler gjelder for eventuell fordeling eller bruk av opptjent egenkapital.

2.8 REGNSKAPSFØRING AV INNTEKTER

Inntekter ved salg av varer og tjenester vurderes til virkelig verdi av vederlaget, netto etter fradrag for merverdiavgift og eventuelle rabatter.

2.8.1 Renteinntekter/kostnader

Renteinntekter og rentekostnader tilknyttet alle rentebærende finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost og inntektsføres ved bruk av effektiv rentemetode. Dette gjelder med unntak for:

- Kjøpte eller kredittforringede finansielle eiendeler. For disse eiendelene skal foretaket/konsernet anvende den kredittjusterte effektive renten på den finansielle eiendelens amortiserte kost fra førstegangsinregningen
- Finansielle eiendeler som ikke er kjøpte eller opprettede kredittforringede finansielle eiendeler, men som senere er blitt det. Her anvendes den effektive renten på den finansielle eiendelens amortiserte kost i etterfølgende rapporteringsperioder

For rentebærende finansielle og derivativer investeringer som måles til virkelig verdi, klassifiseres renteinntekten som ”Renteinntekter og lignende inntekter, virkelig verdi”, mens øvrige verdiendringer klassifiseres som ”Netto gevinst eller tap på finansielle instrumenter”.

2.9 SKATT

Skattekostnaden i resultatregnskapet består av betalbar skatt og endring utsatt skatt. Skatt blir resultatført, bortsett fra skatt som gjelder poster som er ført i utvidet resultat. Utsatt skatt og utsatt skattefordel er beregnet på forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi på eiendeler og gjeld. Utsatt skattefordel balanseføres når det kan sannsynliggjøres at foretaket i fremtiden vil ha tilstrekkelig skattemessig overskudd til å nyttiggjøre seg skattefordelen.

Foretaket er en del av et finanskonsern og et skattekonsern. Eventuelle skattemessige overskudd kan, med unntak for de begrensninger som er gjort gjeldende gjennom finansieringsvirksomhetsloven, avgis i sin helhet til morforetak og datterforetak som konsernbidrag med skattemessig effekt.

Foretaket utbetaler ingen ytelser til ansatte, og omfattes ikke av reglene om finansskatt. Foretakets nominelle skattesats i 2018 utgjør 23 prosent, mens utsatt skatt er beregnet med 22 prosent etter som skattesatsen reduseres med ett prosentpoeng i 2019.



NOTE 3 Viktige regnskapsestimater og vurderinger

Foretaket utarbeider regnskapsestimater og gjør skjønsmessige vurderinger basert på historisk erfaring, antagelser om fremtiden og andre faktorer. Regnskapsestimatene evalueres løpende og kan avvike fra faktiske resultater, men er basert på beste estimat som foreligger på tidspunkt for regnskapsavleggelse.

Foretakets balanse består i all hovedsak av utlån til kommuner og foretak med kommunal garanti, samt utstedte obligasjoner med fortrinnsrett. Disse postene er regnskapsmessig vurdert til amortisert kost. Innlån og utlån med fastrente er gjennomgående definert som sikringsobjekter i virkelig verdisikring. Dette innebærer at sikringsobjektets (hhv innlån og utlån med fastrente) regnskapsmessige verdi endres når markedsrenten endres. Kredittspread låses til opptakstidspunktet, slik at markedets prising av kreditt ikke reflekteres i bokført verdi. Dette fordi kredittelementet ikke er sikret.

Finansielle instrumenter blir vurdert for nedskrivning for forventet tap. Metoden for måling av nedskrivning for forventet tap avhenger av om kredittrisikoen har

økt vesentlig siden førstegangsinnregning. Ved førstegangsinnregning, og når kredittrisikoen ikke har økt vesentlig etter førstegangsinnregning, er nedskrivningene basert på 12 måneders forventet tap (trinn 1). Dersom kredittrisiko har økt vesentlig siden førstegangsinnregning, men ikke objektivt bevis for verdifall, er nedskrivningene basert på forventet tap over levetid (trinn 2). Dersom kredittrisikoen har økt vesentlig og det foreligger objektive bevis på verdifall, skal det avsettes for forventet tap over levetiden (trinn 3).

I Bank konsernet er vurderingen av hva som anses å være en betydelig endring i kredittrisiko for boliglån basert på en kombinasjon av kvantitative og kvalitative indikatorer og «backstops». Den viktigste driveren for betydelig endring i kredittrisiko for boliglån i konsernet er endring i sannsynlighet for mislighold (PD) fra første gangs innregning og til rapporteringstidspunktet. En relativ endring i PD på mer enn 2,5 anses som en vesentlig endring i kredittrisiko. I tillegg må endringen i PD være minimum 0,6 prosentpoeng for at endringen skal vurderes som vesentlig.

For produkter hvor foretaket ikke har utviklet egne PD- og LGD-modeller (Loss Given Default) benyttes forenklet tapsgradmetode. Her vil endring i risikoklasse på minst én karakterer fra første gangs innregning til rapporteringstidspunktet anses som en vesentlig økning i kredittrisiko. For mer informasjon om foretakets beregning av tap, henvises det til note 16.

Risikoen for kredittap er vurdert å være meget liten, og det er svært lite sannsynlig at det vil oppstå kredittap i utlånsporteføljen ettersom alle utlån har offentlig garanti.

Foretaket har plassert overskuddslikviditet i rentebærende verdipapirer. Disse ble førstegangsregistrert i balansen til virkelig verdi. Verdipapirene i porteføljen er øremerket til kategorien «finansiell eiendel til virkelig verdi over resultatet» da de forvaltes, og deres inntjening vurderes på grunnlag av virkelig verdi. Prinsippene for beregning av virkelig verdi for de ulike instrumentene er beskrevet i note 6.

NOTE 4 Segmentinformasjon

KLP Kommunekreditt har ingen oppdeling av inntektene på produkter eller tjenester. Foretaket har kun segmentet offentlig marked, og tilbyr kun utlån til kunder innenfor dette segmentet. Foretaket har bare norske kunder. Foretaket har ingen ekstern kunde som utgjør mer enn 10 % av foretakets samlede driftsinntekter.

NOTE 5 Netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter

TUSEN KRONER	01.01.2018 -31.12.2018	01.01.2017 -31.12.2017
Netto gevinst/(tap) på rentebærende verdipapirer	-787	4 230
Netto gevinst/(tap) finansielle derivater og realisert amortisering knyttet til utlån	-13	0
Netto gevinst/(tap) finansielle derivater og tilbakekjøp av egen gjeld	-11 684	-9 236
Sum netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter	-12 484	-5 006

NOTE 6 Kategorier av finansielle instrumenter

TUSEN KRONER	31.12.2018	
	Balansført verdi	Virkelig verdi
FINANSIELLE EIENDELER TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET		
Rentebærende verdipapirer	727 246	727 246
Finansielle derivater	62 461	62 461
Sum finansielle eiendeler målt til virkelig verdi over resultatet	789 708	789 708
FINANSIELLE EIENDELER MED SIKRINGSBOKFØRING		
Utlån og fordringer på kunder	3 429 602	3 464 954
Sum finansielle eiendeler med sikringsbokføring	3 429 602	3 464 954
FINANSIELLE EIENDELER TIL AMORTISERT KOST		
Fordring på kredittinstitusjoner	649 795	649 795
Utlån og fordringer på kunder	13 329 019	13 316 652
Sum finansielle eiendeler målt til amortisert kost	13 978 813	13 966 447
SUM FINANSIELLE EIENDELER	18 198 123	18 221 109
FINANSIELLE FORPLIKTELSER TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET		
Finansielle derivater	105 403	105 403
Sum finansielle forpliktelser målt til virkelig verdi over resultatet	105 403	105 403
FINANSIELLE FORPLIKTELSER MED SIKRINGSBOKFØRING		
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	1 886 974	1 904 665
Sum finansielle forpliktelser med sikringsbokføring	1 886 974	1 904 665
FINANSIELLE FORPLIKTELSER TIL AMORTISERT KOST		
Gjeld til kredittinstitusjoner	430 208	430 208
Utstedte obligasjoner med fortrinnsrett	15 022 297	15 086 824
Sum finansielle forpliktelser til amortisert kost	15 452 506	15 517 033
SUM FINANSIELLE FORPLIKTELSER	17 444 883	17 527 101

TUSEN KRONER	31.12.2017	
	Balansført verdi	Virkelig verdi
FINANSIELLE EIENDELER TIL VIRKELIG VERDI HOLDT FOR OMSETNING		
Rentebærende verdipapirer	1 436 406	1 436 406
Sum finansielle eiendeler til virkelig verdi holdt for omsetning	1 436 406	1 436 406
FINANSIELLE EIENDELER TIL VIRKELIG VERDI SIKRING		
Finansielle derivater	87 847	87 847
Utlån til norske kommuner	4 355 849	4 396 440
Sum finansielle eiendeler til virkelig verdi sikring	4 443 696	4 484 287

NOTE 6 Kategorier av finansielle instrumenter forts.

TUSEN KRONER	31.12.2017	
	Balanseført verdi	Virkelig verdi
FINANSIELLE EIENDELER TIL AMORTISERT KOST		
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	489 485	489 485
Utlån til norske kommuner	11 965 602	11 961 754
Sum finansielle eiendeler til amortisert kost	12 455 087	12 451 239
SUM FINANSIELLE EIENDELER	18 335 189	18 371 932
FINANSIELLE FORPLIKTELSE TIL VIRKELIG VERDI SIKRING		
Utstedte obligasjoner med fortrinnsrett	1 921 041	1 945 028
Finansielle derivater	176 243	176 243
Sum finansielle forpliktelser til virkelig verdi sikring	2 097 284	2 121 271
FINANSIELLE FORPLIKTELSE TIL AMORTISERT KOST		
Gjeld til kredittinstitusjoner	275 170	275 170
Utstedte obligasjoner med fortrinnsrett	15 227 691	15 314 224
Sum finansielle forpliktelser til amortisert kost	15 502 861	15 589 394
SUM FINANSIELLE FORPLIKTELSE	17 600 145	17 710 665

	31.12.2018	31.12.2017
GEVINST/TAP VIRKELIG VERDI SIKRING		
På sikringsinstrumentet	-38 957	-35 916
På den sikrede posten henførbart til sikret risiko	38 957	35 916
GEVINST OG TAP I VIRKELIG VERDI SIKRING	0	0

Virkelig verdi skal være en representativ pris basert på hva tilsvarende eiendel eller forpliktelse ville vært omsatt for ved normale markedsbetingelser og forhold. Et finansielt instrument anses som notert i et aktivt marked dersom noterte kurser er enkelt og regelmessig tilgjengelig fra en børs, forhandler, megler, næringsgruppering, prissettings-tjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse kursene representerer faktiske og regelmessige forekommende transaksjoner på armlengdes avstand. Dersom markedet for verdipapiret ikke er aktivt, eller verdipapiret ikke er notert på børs eller tilsvarende, benytter konsernet verdsettelsesteknikker for å fastsette virkelig verdi. Disse baseres bl.a. på

informasjon om nylige gjennomførte transaksjoner på forretningsmessige vilkår, henvisning til omsetning av lignende instrumenter og prising ved hjelp av eksternt innhentede rentekurver og rentedifferansekurver. Estimatenes bygger i størst mulig grad på eksterne observerbare markedsdata, og i liten grad på selskaps-spesifikk informasjon.

DE ULIKE FINANSIELLE INSTRUMENTER PRISES DERMED PÅ FØLGENDE MÅTE

Rentebærende verdipapirer - stat
«Til prising av norske statsobligasjoner benyttes Bloomberg som kilde. Det er Oslo Børs som leverer prisen (via

Bloomberg). Kursene sammenlignes med kursene fra Reuters for å avdekke eventuelle feil.»

Rentebærende verdipapirer – annet enn stat

Andre norske rentepapirer prises hovedsakelig ved bruk av kurser fra Nordic Bond Pricing. De papirene som ikke inngår hos Nordic Bond Pricing prises teoretisk. Teoretisk pris baseres på antatt nåverdi ved salg av posisjonen. Diskontering gjøres ved å benytte en nullkupongkurve. Nullkupongkurven oppjusteres med en kredittspred som skal hensynta obligasjonens risiko. Kredittspredan beregnes ut fra en spreadkurve hvor obligasjonens durasjon

NOTE 6 Kategorier av finansielle instrumenter - forts.

hensyntas. Nordic Bond Pricing er hovedkilde for spreadkurver. Disse leverer selskapsesifikke kurver og kurver for norske sparebanker, kommuner og kraft. Sparebanker har ulike spreadkurver basert på forvaltningskapital. For selskaper hvor Nordic Bond Pricing ikke leverer spreadkurver, benyttes spreadkurver fra tre norske banker. Når spreadkurver er tilgjengelig fra flere av disse bankene, benyttes et likevektet gjennomsnitt.

Finansielle derivater

Renteswappene verdsettes basert på gjeldende swapkurve på verdsettelsestidspunktet. Derivatavtaler skal bare benyttes for å sikre beløpsmessig balanse og legge til rette for at betalingsforpliktelser overholdes. Derivatavtaler kan bare inngås med motparter med høy kredittkvalitet.

Virkelig verdi av utlån til norske kommuner

Virkelig verdi av utlån og innskudd uten rentebinding anses som tilnærmet lik bokført verdi da kontraktsbetingelsene løpende endres i takt med markedsrenten. Virkelig verdi av utlån med rentebinding beregnes ved å neddiskontere kontraktsfestede kontantstrømmer med markedsrente inklusive en relevant risikomargin på balansedagen. Dette verdsettes i nivå 2 i verdsettelseshierarki, jfr. note 7.

Virkelig verdi av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner

Alle fordringer på kredittinstitusjoner (bankinnskudd) er til flytende rente. Virkelig verdi av disse anses som tilnærmet lik bokført verdi da kontraktsbetingelsene løpende endres i takt med

markedsrenten. Dette verdsettes i nivå 2 i verdsettelseshierarkiet, jfr. note 7.

Virkelig verdi av gjeld til kredittinstitusjoner

Disse transaksjonene verdsettes ved bruk av en verdsettelsesmodell, inkludert relevante kredittspreadjusteringer innhentet i markedet. Dette verdsettes i nivå 2 i verdsettelseshierarkiet, jfr. note 7.

Gjeld stiftet ved utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett

Virkelig verdi i denne kategorien er fastsatt ut i fra interne verdsettelsesmodeller basert på eksterne observerbare data. Dette verdsettes i nivå 2 i verdsettelseshierarkiet, jfr. note 7.

NOTE 7 Virkelig verdi hierarki

31.12.2018 TUSEN KRONER	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
EIENDELER REGNSKAPSFØRT TIL VIRKELIG VERDI				
Rentebærende verdipapirer	59 902	667 344	0	727 246
Finansielle derivater	0	62 461	0	62 461
Sum eiendeler regnskapsført til virkelig verdi	59 902	729 805	0	789 708
FORPLIKTELSE REGNSKAPSFØRT TIL VIRKELIG VERDI				
Finansielle derivater gjeld	0	105 403	0	105 403
Sum forpliktelser regnskapsført til virkelig verdi	0	105 403	0	105 403

31.12.2017 TUSEN KRONER	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
EIENDELER REGNSKAPSFØRT TIL VIRKELIG VERDI				
Rentebærende verdipapirer	19 985	1 416 421	0	1 436 406
Finansielle derivater	0	87 847	0	87 847
Sum eiendeler regnskapsført til virkelig verdi	19 985	1 504 268	0	1 524 253
FORPLIKTELSE REGNSKAPSFØRT TIL VIRKELIG VERDI				
Finansielle derivater gjeld	0	176 243	0	176 243
Sum forpliktelser regnskapsført til virkelig verdi	0	176 243	0	176 243

NOTE 7 Virkelig verdi hierarki - forts.

Virkelig verdi skal være en representativ pris basert på hva tilsvarende eiendel eller forpliktelse ville vært omsatt for ved normale markedsbetingelser og forhold. Høyeste kvalitet i forhold til virkelig verdi er basert på noterte kurser i et aktivt marked. Et finansielt instrument anses som notert i et aktivt marked dersom noterte kurser er enkelt og regelmessig tilgjengelig fra en børs, forhandler, megler, næringsgruppering, prissettings-tjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse kursene representerer faktiske og regelmessige forekommende transaksjoner på armlengdes avstand.

NIVÅ 1

Instrumenter i dette nivået henter virkelig verdi fra noterte priser i et aktivt marked for identiske eiendeler eller forpliktelser som enheten har tilgang til ved rapporteringstidspunktet. Eksempler på instrumenter i nivå 1 er børsnoterte papirer.

NIVÅ 2

Instrumenter i dette nivået henter virkelig verdi fra observerbare markedsdata. Dette inkluderer priser basert på identiske instrumenter, men hvor instrumentet ikke innehar høy nok omsetningsfrekvens og derfor ikke anses som omsatt i et aktivt marked, samt priser basert på tilsvarende eiendeler og prisledende indikatorer som kan bli bekreftet fra markedsinformasjon. Eksempler på instrumenter i nivå 2 er rentepapirer priset ut fra rentebaner.

NIVÅ 3

Instrumenter på nivå 3 innehar ikke observerbare markedsdata eller omsettes i markeder ansett som inaktive. Prisen baseres hovedsakelig på egne beregninger hvor reell virkelig verdi kan avvike hvis instrumentet skulle blitt omsatt.

I note 6 opplyses det om virkelig verdi av finansielle eiendeler og finansielle forpliktelser som er regnskapsført til amortisert kost. Finansielle eiendeler målt til amortisert kost omfatter utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner, norske kommuner og personkunder. Den oppgitte virkelige verdi for disse eiendelene er fastsatt etter metoder som faller inn under nivå 2. Finansielle forpliktelser regnskapsført til amortisert kost består av gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og innskudd fra kunder. Den oppgitte virkelige verdi for disse forpliktelsene er fastsatt etter metoder som faller inn under nivå 2.

Det har ikke vært noen overføringer mellom nivå 1 og nivå 2.

NOTE 8 Rentebærende verdipapirer

TUSEN KRONER				31.12.2018
Debitor kategorier	Anskaffelseskost	Ureal. gevinst/tap	OIF-renter	Markedsverdi
Stats- og trygdeforvaltningen	59 906	-4	0	59 902
Kredittforetak	666 822	-536	1 058	667 344
Sum rentebærende verdipapirer	726 728	-539	1 058	727 246

Effektiv rente: 1,52%

TUSEN KRONER				31.12.2017
Debitor kategorier	Anskaffelseskost	Ureal. gevinst/tap	OIF-renter	Markedsverdi
Stats- og trygdeforvaltningen	19 992	-7	0	19 985
Kredittforetak	1 305 275	5 733	2 005	1 313 013
Kommuneforvaltningen	98 050	4 929	429	103 408
Sum rentebærende verdipapirer	1 423 317	10 655	2 434	1 436 406

Effektiv rente: 0,98%

Effektiv rente er beregnet som en yield-to-maturity, det vil si at det er det konstante rentenivået man kan diskontere alle de framtidige kontantstrømmene på verdipapirene på for å få verdipapirenes samlede markedsverdi.

NOTE 9 Finansielle derivater

TUSEN KRONER	31.12.2018		31.12.2017	
	Nominelt beløp	Virkelig verdi	Nominelt beløp	Virkelig verdi
Derivater knyttet til innlån	1 250 000	40 221	1 250 000	71 648
Derivater knyttet til utlån	1 429 842	22 240	827 109	16 199
Sum eiendeler	2 679 842	62 461	2 077 109	87 847
Derivater knyttet til innlån	600 000	-7 367	600 000	-3 899
Derivater knyttet til utlån	2 117 799	-98 036	3 560 430	-169 393
Derivater knyttet til plasseringer	0	0	100 000	-2 952
Sum gjeld	2 717 799	-105 403	4 260 430	-176 243

Renteavtaler benyttes for å korrigere for skjevheter mellom selskapets utlån og innlån med hensyn til renterisiko-eksponering. Alle de inngåtte avtalene er sikringsforretninger. Verdiendring fra effektiv del av sikringsinstrumentene sammenstilles med verdiendring for sikret risiko av sikringsobjektene.

Renteswapper er avtaler om bytte av rentebetingelser i en fremtidig periode. De omfatter ikke bytte av hovedstol.

NOTE 10 Netto renteinntekter

TUSEN KRONER	01.01.2018 -31.12.2018	01.01.2017 -31.12.2017
Renteinntekter av utlån til kunder, amortisert kost	346 027	376 760
Renteinntekter av utlån til kredittinstitusjoner, amortisert kost	5 020	4 282
Renteinntekter av obligasjoner og sertifikater, virkelig verdi	19 349	22 683
Renteinntekter på derivater og andre finansielle instrumenter, virkelig verdi	136 097	143 163
Sum renteinntekter	506 494	546 889
Rentekostnader på lån til KLP Banken, amortisert kost	-4 871	-7 303
Rentekostnader på utstedte verdipapirer, amortisert kost	-264 292	-261 784
Rentekostnader på derivater og andre finansielle instrumenter, virkelig verdi	-171 790	-195 667
Sum rentekostnader	-440 953	-464 754
Netto renteinntekter	65 541	82 135

NOTE 11 Utlån og fordringer

TUSEN KRONER	31.12.2018	31.12.2017
UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KREDITTINSTITUSJONER		
Bankinnskudd	649 795	489 485
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	649 795	489 485
UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KUNDER		
Hovedstol på utlån	16 646 683	16 131 498
Nedskrivninger trinn 1 og 2	-163	0
Virkelig verdi sikring	65 732	138 756
Over-/underkurs	-10 949	-14 503
Påløpte renter	57 317	65 700
Utlån til og fordringer på kunder	16 758 620	16 321 451

Alle utlån er lån til, eller lån garantert av, norske kommuner og fylkeskommuner, herunder lån til kommunale foretak og interkommunale selskaper (offentlige lån). Garantier er av selvskyldnertype som dekker både avdrag og renter.

NOTE 12 Finansiell risikostyring

ORGANISERING AV RISIKOSTYRINGEN
KLP Kommunekreditt AS er et heleiet datterselskap av KLP Banken AS. Styret har etablert et rammeverk for risikostyring som har til hensikt å sørge for at risikoer blir identifisert, analysert og gjenstand for styring ved hjelp av retningslinjer, rammer, rutiner og instruksjoner. Styret har vedtatt retningslinjer som omfatter de mest sentrale enkeltrisikoen samt en overordnet retningslinje for risikostyring som om-

fatter prinsipper, organisering, rammer m.v. for bankens samlede risiko. Retningslinjene er av overordnet karakter og utfylles av rutiner og instruksjoner fastsatt på administrativt nivå. Retningslinjene angir hvilke avdelinger som er ansvarlig for håndtering av de ulike risikoene og omhandler også etablering av en egen risikostyringsfunksjon. Formålet med risikostyringsfunksjonen er blant annet å kontrollere at retningslinjene for risikostyring blir fulgt. Denne funksjonen

utføres av leder for avdeling for risikostyring og compliance, som har ansvar for å utarbeide periodiske risikoreporteringer til ledelsen og styret samt rapportere ved eventuelle brudd på retningslinjer. Avdelingen, som har en uavhengig rolle i forhold til øvrige avdelinger, har også andre oppgaver knyttet til selskapets risikostyring. Ansvar for den operative styringen av selskapets likviditetsrisiko og renterisiko tilligger finansavdelingen.

NOTE 13 Kredittrisiko

Med kredittrisiko forstås her risikoen for tap knyttet til at lånekunder, derivatmotparter, utstedere av verdipapirer og andre motparter ikke kan eller vil gjøre opp for seg til avtalt tid og i henhold til skrevne avtaler, og at etablerte sikkerheter ikke dekker utestående krav.

KLP Kommunekreditt AS yter lån til, eller lån garantert av, norske kommuner og fylkeskommuner, herunder lån til

kommunale foretak og interkommunale selskaper (offentlige lån). Garantier skal være av selvskyldner type.

13.1 KONTROLL OG BEGRENSNING AV KREDITTRISIKO

Styret har vedtatt en retningslinje for kredittrisiko som inneholder overordnede retningslinjer, krav og rammer knyttet til kredittrisiko. Retningslinjen slår fast at banken skal ha en lav kredittrisiko-

profil og inneholder begrensninger på typer av utlån og prinsipper for organisering og drift av selskapets utlånsvirksomhet. Retningslinjen inkluderer også en overordnet fullmaktsstruktur for utlån og øvrig motpartseksponering. Fullmaktene er knyttet til styrevedtatte rammer for en stor del av selskapets enkeltlåntakere og disse rammene avledes av en risikoklassifisering hvor de enkelte låntakere tilordnes en risiko-

NOTE 13 Kreditrisiko - forts.

klasse basert på et sett av faste kriterier. Det er videre fastsatt krav til rapportering til styret om utnyttelse av rammene.

Kreditrisiko knyttet til verdipapir-utstedere, derivatmotparter og andre motparter innenfor finansområdet er også begrenset av styrevedtatte rammer på enkeltmotparter. Disse rammene

er basert på motpartens soliditet og andre vurderinger av motpartenes kredittverdighet.

Ved behandling av alle nye lånesøknader kontrolleres det om kundens kreditt-ramme er større enn summen av omsøkt lånebeløp og løpende lån.

I retningslinjen for kreditrisiko omtalt ovenfor er det fastsatt krav til rapportering til styret om utnyttelse av rammene. Eventuelle overskridelser av rammene skal uansett rapporteres til selskapets styre.

13.2 LÅN ETTER TYPE SIKKERHET/EKSPONERING (HOVEDSTOL)

TUSEN KRONER	31.12.2018	31.12.2017
Utlån til kommuner og fylkeskommuner	14 482 457	13 939 096
Utlån med kommunal/fylkeskommunal garanti	2 164 226	2 192 402
Sum	16 646 683	16 131 498
Beløp som forfaller mer enn 12 måneder etter balansedato	16 646 683	15 363 352

Selskapet investerer også i verdipapirer utstedt av stat, kommuner og fylkeskommuner og vil videre ha kreditrisiko-eksponering i form av såkalt "fyllingssikkerhet". Fyllingssikkerhet kan utgjøre inntil 20 prosent av sikkerhetsmassen. Fyllingssikkerheten kan etter selskapets interne retningslinjer være i form av innskudd i banker som tilfredsstiller minstekrav til rating samt obligasjoner med fortrinnsrett utstedt av norske kredittforetak.

KREDITTKVALITET VERDIPAPIRER, BANKINNSKUDD OG DERIVATER**Verdipapirer med ekstern kredittvurdering (Moody's)**

TUSEN KRONER	31.12.2018	31.12.2017
AAA	727 246	1 436 406

Innskudd i banker fordelt på ekstern kredittvurdering (Moody's)

TUSEN KRONER	31.12.2018	31.12.2017
Aa1-Aa3	352 440	195 856
A1-A3	297 355	293 629
Baa1	-	-
Sum	649 795	489 485

Selskapet vil også kunne være eksponert mot kreditrisiko som følge av inngåtte derivatavtaler. Formålet med slike avtaler er å redusere risikoer som oppstår som følge av selskapets inn- og utlånsaktiviteter. Selskapets interne retningslinjer stiller krav til kredittverdigheten til derivatmotpartene. Samtlige derivatavtaler er inngått med motparter med minimum rating A1 (Moody's).

NOTE 13 Kredittrisiko - forts.

13.3 MAKSIMAL EKSPONERING MOT KREDITTRISIKO

KLP Kommunekreditt AS måler maksimumseksposering som hovedstol og påløpt rente. Det utveksles ikke kontant- eller verdipapirsikkerhet eller utføres andre kredittforbedringer. Tabellen under viser maksimumseksposeringen for KLP Kommunekreditt AS.

Maksimal eksponering mot kredittrisiko

TUSEN KRONER	31.12.2018	31.12.2017
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	649 795	489 485
Utlån til og fordringer på kunder	16 704 000	16 197 199
Rentebærende verdipapirer	727 246	1 436 406
Finansielle derivater	62 461	87 847
Tapsnedskrivninger trinn 1	163	N/A
SUM	18 143 665	18 210 937

13.4 UTLÅN SOM ER FORFALT ELLER NEDSKREVET

Selskapet har ikke påløpte tap på utlån. Selskapet anser alle fordringer som tilfredsstillende sikret.

Utlån som er forfalt eller nedskrevet

TUSEN KRONER	31.12.2018	31.12.2017
Hovedstol på lån med betalinger med 7-30 dagers mislighold	0	17 764
Hovedstol på lån med betalinger med 31-90 dagers mislighold	0	0
Hovedstol på lån med betalinger med mer enn 90 dagers mislighold	0	0
Sum lån som er forfalt	0	17 764
Relevant sikkerhet eller garantier	0	17 764
Utlån som er nedskrevet	-	-

13.5 KONSENTRASJON AV KREDITTRISIKO

Selskapets utlån er i sin helhet knyttet til finansiering av offentlig sektor og porteføljen har følgelig høy konsentrasjon mot én enkelt sektor. Den underliggende kredittrisikoen mot denne sektoren er imidlertid så vidt lav at det neppe

lar seg gjøre å redusere denne konsentrasjonen uten å øke samlet risiko i porteføljen. Konsentrasjonen mot norsk offentlig sektor oppleves følgelig ikke som en risikomessig utfordring.

Konsentrasjonen mot enkeltlåntakere er begrenset av individuelle styrefastsatte rammer. KLP Kommunekreditt AS største eksponering per 31. desember 2018 var på omlag 4,7% av selskapets totale utlån.

NOTE 14 Markedsrisiko

Med markedsrisiko forstås her risiko for redusert virkelig verdi av selskapets egenkapital som følge av svingninger i markedspriser for selskapets eiendeler og gjeld. Endringer i kredittmarginer er imidlertid ekskludert idet dette faller inn under begrepet kredittrisiko.

KLP Kommunekreditt AS er eksponert mot markedsrisiko som følge av selskapets inn- og utlånsvirksomhet og forvaltning av selskapets likviditet. Eksponeringen er imidlertid begrenset til renterisiko. Renterisiko oppstår som følge av forskjeller i tidspunkt for renteregulering for selskapets eiendeler og gjeld. Risikoen knyttet til slike ubalanser reduseres ved hjelp av derivatkontrakter. Alle innlån er i norske kroner. Hele utlånsporteføljen består av lån i norske kroner.

14.1 MÅLING AV MARKEDSRISIKO
Renterisiko måles som verdiendring ved ett prosentpoengs endring i alle renter.

14.2 RENTERISIKO
Retningslinje for markedsrisiko er selskapets overordnede retningslinjer, krav og rammer knyttet til markedsrisiko. Retningslinjen slår fast at markedsrisikoen skal søkes redusert slik at den samlede markedsrisiko er lav. Det fremgår videre at selskapet ikke aktivt skal ta posisjoner som eksponerer selskapet for markedsrisiko. Videre er det i retningslinjen fastsatt rammer for renterisiko både for den samlede renterisikoen for uendelig tidshorison og for rullerende 12-månedersperioder. Rammene er som et fast kronebeløp, og nivået på rammene skal sikre at den vedtatte lave markedsrisikoprofilen

etterleves. Det operative ansvaret for styring av selskapets markedsrisiko tiligger KLP Bankens finansavdeling. Avdeling for risikoanalyse og -kontroll rapporterer selskapets faktiske eksponering i forhold til rammer etter retningslinjer fastsatt av styret.

Renterisiko oppstår fordi rentebindingstiden for eiendelene og gjelden ikke er sammenfallende. Gapet i tabellen nedenfor viser forskjellen mellom eiendeler og gjeld som kan rentereguleres innenfor de gitte tidsintervallene. Reprisings-tidspunkt viser løpetid frem til neste avtalte rentereguleringstidspunkt. Flytende lån og kontanter og fordringer på kredittinstitusjoner er lagt i tidsintervallet inntil 1 måned, mens fastrentelån, verdipapirer og gjeld er lagt i tidsintervallet der det er avtalt renteregulering.

RENTERISIKO KLP KOMMUNEKREDITT AS**Reprisingstidspunkt for rentebærende eiendeler og gjeld per 31. desember 2018**

TUSEN KRONER	Sum Hovedstol	Inntil 1 mnd	Fra 1 mnd til 3 mnd	Fra 3 mnd til 12 mnd	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år
Utlån	16 646 683	10 388 388	2 480 524	1 167 772	2 119 508	490 491
Verdipapirer	721 000	120 000	601 000	0	0	0
Kontanter og fordringer på kredittinstitusjoner	649 795	649 795	0	0	0	0
Sum	18 017 478	11 158 183	3 081 524	1 167 772	2 119 508	490 491
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	16 821 000	7 300 000	6 593 000	1 078 000	1 350 000	500 000
Gjeld til finansinstitusjoner	430 000	430 000	0	0	0	0
Sum	17 251 000	7 730 000	6 593 000	1 078 000	1 350 000	500 000
Gap	766 478	3 428 183	-3 511 476	89 772	769 508	-9 509
Finansielle derivater	0	-33 318	1 673 351	-748 127	-711 809	-180 097
Nettogap	766 478	3 394 865	-1 838 125	-658 355	57 699	-189 606

NOTE 14 Markedsrisiko - forts.

Reprisingstidspunkt for rentebærende eiendeler og gjeld per 31. desember 2017

TUSEN KRONER	Sum Hovedstol	Inntil 1 mnd	Fra 1 mnd til 3 mnd	Fra 3 mnd til 12 mnd	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år
Utlån	16 131 498	9 014 980	2 577 702	1 299 585	2 748 740	490 491
Verdipapirer	1 423 000	225 000	1 098 000	100 000	0	0
Kontanter og fordringer på kredittinstitusjoner	489 485	489 485	0	0	0	0
Sum	18 043 983	9 729 465	3 675 702	1 399 585	2 748 740	490 491
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	17 046 000	4 000 000	11 196 000	0	1 350 000	500 000
Gjeld til finansinstitusjoner	275 000	275 000	0	0	0	0
Sum	17 321 000	4 275 000	11 196 000	0	1 350 000	500 000
Gap	722 983	5 454 465	-7 520 298	1 399 585	1 398 740	-9 509
Finansielle derivater	0	174 498	2 278 137	-916 120	-1 318 778	-217 737
Nettogap	722 983	5 628 963	-5 242 161	483 465	79 962	-227 246

Selskapets rentefølsomhet per 31. desember 2018 (2017), målt som verdiendring ved ett prosentpoengs endring i alle renter utgjorde 0,7 (8,3) millioner NOK.

NOTE 15 Likviditetsrisiko

Med likviditetsrisiko forstås risikoen for at selskapet ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser og/eller finansielle økninger i eiendelene uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger i form av prisfall på eiendeler som må realiseres, eller i form av ekstra dyr finansiering.

15.1 STYRING AV LIKVIDITETSRISIKO

Styringen av KLP Kommunekreditts likviditetsrisiko må ses i sammenheng med styringen av likviditetsrisikoen i KLP Banken-konsernet. For konsernet

er det etablert en retningslinje for likviditetsrisiko som inneholder prinsipper, retningslinjer, krav og rammer som gjelder for styring av likviditetsrisikoen. Retningslinjen slår fast at konsernet skal ha en moderat likviditetsrisikoprofil og det er fastsatt ulike krav og rammer for å etterleve dette, herunder mål for innskuddsdekning, rammer for refinansieringsbehov for ulike tidshorisonter og krav til likviditetsbuffer. Styret har videre vedtatt en beredskapsplan for likviditetskriser som del av retnings-

linjen for likviditetsrisiko. I tillegg til krav på konsernnivå er det etablert egne spesifikke krav for KLP Kommunekreditt, herunder krav til stadig positiv kontantstrøm, rammer for refinansieringsbehov og krav til likviditetsreserve og trekkrettighet. Det operative ansvaret for styring av selskapets likviditetsrisiko tilligger bankens finansavdeling. Avdeling for risikoanalyse og -kontroll rapporterer selskapets faktiske eksponering i forhold til rammer etter retningslinjer fastsatt av styret.

NOTE 15 Likviditetsrisiko - forts.

15.2 FORFALLSANALYSE

Tabellene nedenfor viser forfallsanalyse av selskapets eiendeler og gjeld inkludert stipulerte renter.

LIKVIDITETSRISIKO KLP KOMMUNEKREDITT AS

Forfallsanalyse for eiendeler og forpliktelser pr. 31. desember 2018

TUSEN KRONER	Sum	Udefinert	Inntil 1 mnd	Fra 1 mnd til 3 mnd	Fra 3 mnd til 12 mnd	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år
Utlån	19 583 010	0	49 524	180 918	976 380	4 768 146	13 608 043
Verdipapirer	757 787	0	465	62 468	80 401	614 453	0
Fordringer på kredittinstitusjoner	649 795	0	649 795	0	0	0	0
Sum	20 990 593	0	699 784	243 386	1 056 782	5 382 599	13 608 043
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	17 689 065	0	29 777	30 455	1 406 540	15 674 292	548 000
Finansielle derivater	42 741	0	2 147	9 577	7 191	37 586	-13 761
Gjeld til kredittinstitusjoner	440 394	0	427	860	4 007	435 100	0
Sum	18 172 200	0	32 351	40 892	1 417 739	16 146 979	534 239
Netto kontantstrøm	2 818 393	0	667 433	202 494	-360 957	-10 764 380	13 073 803

Forfallsanalyse for eiendeler og forpliktelser pr. 31. desember 2017

TUSEN KRONER	Sum	Udefinert	Inntil 1 mnd	Fra 1 mnd til 3 mnd	Fra 3 mnd til 12 mnd	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år
Utlån	20 164 563	0	48 362	183 798	876 205	4 420 020	14 636 177
Verdipapirer	1 470 064	0	3 764	22 925	147 255	1 275 973	20 147
Fordringer på kredittinstitusjoner	489 485	0	489 485	0	0	0	0
Sum	22 124 112	0	541 611	206 723	1 023 460	5 695 993	14 656 324
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	17 842 995	0	21 773	25 008	1 289 594	15 946 620	560 000
Finansielle derivater	1 370 141	0	1 581	10 637	118 670	1 203 222	36 032
Gjeld til kredittinstitusjoner	279 403	0	320	590	2 752	275 741	0
Sum	19 492 539	0	23 674	36 236	1 411 016	17 425 582	596 032
Netto kontantstrøm	2 631 573	0	517 937	170 487	-387 555	-11 729 589	14 060 293

Det er gitt et 24 måneders internlån fra KLP Banken AS til KLP Kommunekreditt AS på 430 millioner kr, som er definert som Gjeld til kredittinstitusjoner. Dette lånet rulleres årlig og rentefikses hver måned.

NOTE 16 Tap på utlån

Den nye regnskapsstandarden IFRS 9 har endret metodikken for avsetninger for tap på finansielle instrumenter i regnskapet. For KLP Kommunekreditt er regelverkets unntak for svært lav kredittisiko i offentlige utlån benyttet, og det blir ikke beregnet fremtidige tap på bakgrunn av vesentlig økt kredittisiko siden første gangs innregning. Alle lån ligger i trinn 1, som tilsvarer uendret kredittisiko siden første gangs innregning. For KLP Kommunekreditt er det valgt en forenklet tapsgradmetode for å beregne forventede kredittap (ECL - expected credit loss), hvor banken bruker en svært lav tapsgrad for å beregne tap, tilsvarende 0,001 prosent av totale utlån.

Et ledd i vurderingen av fremtidige tap er vurderingen av hvordan fremtiden vil se ut med tanke på de makroøkonomiske

forholdene som påvirker bankenes kredittap, f.eks. rentenivå, boligpriser, arbeidsledighet m.fl. Forventet kredittap (ECL) skal være sannsynlighetsvektet basert på flere scenarier definert av banken. Det skal være ett forventet utfall, ett pessimistisk utfall og ett optimistisk utfall for forventet kredittap, hvor de tre scenarioene skal vektes med en sannsynlighet for at scenarioet inntrer og en faktor som forventede kredittap i forventet scenario multipliseres med. Denne faktoren vil være større enn 1 for pessimistiske scenarioer og mindre enn 1 for optimistiske scenarioer. For bankens produkter er det vurdert at det er minst like stor sannsynlighet for et positivt scenario som et negativt scenario. Det forventede scenarioet er vurdert å ha den høyeste sannsynligheten ved utgangen av 2018. Sammenhengen mellom sannsynligheten for

hvert scenario baserer seg også på hvor kraftige de skisserte negative og positive utfallene er. KLP Bankens risikoforum vurderer hvert kvartal de tre scenarioene og vektningen av disse med bakgrunn i endringer i makroforhold eller andre forhold som vil kunne påvirke tapsnedskrivningene i banken.

OPPFØLGING AV MISLIGHOLDTE OG TAPSUTSATTE ENGASJEMENTER

Misligholdte og tapsutsatte engasjementer følges i dag opp av låneadministrasjon offentlig marked. Det har ikke vært registrert tap på offentlige utlån i KLP Kommunekreditt eller KLP noen gang. Mislighold over 30 dager følges opp med dialog mot de offentlige kundene og antas å være årsaken til at det ikke har vært mislighold over 90 dager de siste årene.

NOTE 16 Tap på utlån - forts.**TAPSAVSETNINGER****Totalt tap på utlån og fordringer på kunder - amortisert kost**

TUSEN KRONER	12-mnd forventet tap	Levetids- forventet tap - ikke misligholdt	Levetids- forventet tap - misligholdt	
	trinn 1	trinn 2	trinn 3	Total
Avsetning 01.01.2018	158	0	0	158
Overføring til trinn 1	0	0	0	0
Overføring til trinn 2	0	0	0	0
Overføring til trinn 3	0	0	0	0
Netto endring	0	0	0	0
Nye tap	11	0	0	11
Fraregnet tap	-6	0	0	-6
Avsetning 31.12.2018	163	0	0	163
Endring (01.01.2018 - 31.12.2018)	5	0	0	5

Balansført verdi utlån og fordringer på kunder - amortisert kost

TUSEN KRONER	12-mnd forventet tap	Levetids- forventet tap - ikke misligholdt	Levetids- forventet tap - misligholdt	
	trinn 1	trinn 2	trinn 3	Total
Brutto utlån 01.01.2018	16 131 498	0	0	16 131 498
Overføring til trinn 1	0	0	0	0
Overføring til trinn 2	0	0	0	0
Overføring til trinn 3	0	0	0	0
Netto endring	-691 448	0	0	-691 448
Nye utlån	2 241 784	0	0	2 241 784
Fraregnet utlån	-977 834	0	0	-977 834
Brutto utlån 31.12.2018	16 704 000	0	0	16 704 000

Påløpte renter inngår ikke i balansført verdi.

NOTE 17 Lønn og forpliktelser for ledende personer m.v.

2018 TUSEN KRONER	Utbetalt fra KLP Kommunekreditt AS				Utbetalt fra annet foretak i samme konsern					
	Lønn, honorar m.v.	Andre ytelser	Årets pensjons-opptjening	Lån	Lønn, honorar m.v.	Andre ytelser	Årets pensjons-opptjening	Lån	Rentesats per 31.12.2018	Avdragsplan ^{b)}
LEDENDE ANSATTE										
Carl Steinar Lous, avdelingsleder offentlig marked/adm direktør	-	-	-	-	1 311	27	376	2 211	2,30	A20/A32
STYRET										
Sverre Thornes, leder	-	-	-	-	4 016	201	1 496	11 939	2,30-2,40	A45
Aage E. Schaanning	-	-	-	-	3 498	163	1 255	5 779	2,30	Fleksilån
Ingrid Aune	23	-	-	-	138	-	-	-	-	-
Aud Norunn Strand	76	-	-	-	-	-	-	1 349	2,40	Fleksilån
ANSATTE										
Sum lån ansatte i KLP Kommunekreditt					-	-	-	2 211	-	-

2017 TUSEN KRONER	Utbetalt fra KLP Kommunekreditt AS				Utbetalt fra annet foretak i samme konsern					
	Lønn, honorar m.v.	Andre ytelser	Årets pensjons-opptjening	Lån	Lønn, honorar m.v.	Andre ytelser	Årets pensjons-opptjening	Lån	Rentesats per 31.12.2016	Avdragsplan ¹
LEDENDE ANSATTE										
Carl Steinar Lous, avdelingsleder offentlig marked/adm direktør	-	-	-	-	1 234	24	369	2 376	2,11	A20/A31
STYRET										
Sverre Thornes, leder	-	-	-	-	3 900	205	1 457	13 556	2,10-2,35	A45/A47
Aage E. Schaanning	-	-	-	-	3 413	167	1 223	5 991	2,10	Fleksilån
Ingrid Aune	11	-	-	-	68	-	-	-	-	-
Aud Norunn Strand	37	-	-	-	-	-	-	1 321	2,35	Fleksilån
Toril Lahnstein	37	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Eva M. Salvesen ²	11	-	-	-	71	-	-	-	-	-
ANSATTE										
Sum lån til ansatte i KLP Kommunekreditt AS					-	-	-	2 376	-	-

¹ A=Annuitetslån, siste avdrag.

² Fratrådt i løp av året.

NOTE 17 Lønn og forpliktelser for ledende personer m.v. - forts.

Styret i KLP har fastsatt prinsipper og retningslinjer for godtgjørelse som gjelder for hele konsernet, samt etablert et godtgjørelsesutvalg som er et underutvalg av styret. Utvalget innstiller på og fører kontroll med at godtgjørelsesordningene i konsernet er i tråd med styrets prinsipper og retningslinjer.

Administrerende direktør er en innleid funksjon fra morselskapet KLP Banken, og vedkommende mottar ingen ytelser direkte fra KLP Kommunekreditt for vervet. KLP Kommunekreditt refunderer den andelen av ytelsene som knytter seg til rollen som administrerende direktør.

Administrerende direktør har ingen avtale om prestasjonslønn (bonus) eller lønnsgaranti ved eventuell oppsigelse. Pensjonsalder for administrerende direktør er 70 år.

Det foreligger ingen forpliktelser til å gi styreleder særskilt vederlag eller andre fordeler ved opphør eller endring av ansettelsesforholdet eller vervet.

Honorar for styremedlemmer fastsettes av generalforsamlingen. Styremedlemmer som er ansatt i KLP-konsernet uten å være valgt av og blant de ansatte mottar ikke honorar for styrevervet. Ytelser

utover mottatt styrehonorar for styremedlemmer ansatt i KLP-konsernet oppgis bare dersom disse inngår i gruppen ledende ansatte i KLP-konsernet. Dette gjelder også eventuelle utlån disse måtte ha i konsernet.

Alle ytelser er oppgitt uten påslag for arbeidsgiveravgift.

Det vises forøvrig til beskrivelse av hovedprinsippene til fastsettelse av godtgjørelse i KLP-konsernet som kan søkes opp på klp.no.

NOTE 18 Gjeld til kredittinstitusjoner

31.12.2018 TUSEN KRONER	Valuta	Rente	Forfall	Pålydende	Påløpte renter	Bokført verdi
Lån til KLP Banken AS	NOK	Fast	15.12.2020	330 000	168	330 168
Lån til KLP Banken AS	NOK	Fast	15.12.2020	100 000	41	100 041
Sum gjeld til Kredittinstitusjoner				430 000	208	430 208
Rente på gjeld til kredittinstitusjoner, på rapporteringstidspunkt						1,21 %

Renten er beregnet som et vektet gjennomsnitt på act/360-basis.

31.12.2017 TUSEN KRONER	Valuta	Rente	Forfall	Pålydende	Påløpte renter	Bokført verdi
Lån til KLP Banken AS	NOK	Fast	15.03.2019	275 000	170	275 170
Sum gjeld til Kredittinstitusjoner				275 000	170	275 170
Rente på gjeld til kredittinstitusjoner, på rapporteringstidspunkt						1,31 %

Renten er beregnet som et vektet gjennomsnitt på act/360-basis.

NOTE 19 Verdipapirgjeld - børsnoterte obligasjoner med fortrinnsrett

TUSEN KRONER	31.12.2018	31.12.2017
Obligasjoner, nominell verdi	17 743 000	17 946 000
Verdijusteringer	35 990	61 593
Påløpte renter	52 281	41 139
Egenbeholdning, nominell verdi	-922 000	-900 000
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	16 909 271	17 148 732
Rente på gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer, på rapporteringstidspunkt.	1,58 %	1,24 %

Renten er beregnet som et vektet gjennomsnitt på act/360-basis. Den inkluderer effekt av rentesikringer og amortiseringskostnader.

TUSEN KRONER	Balanse 31.12.2017	Emittert	Forfall/innløst tilbakekjøpt	Andre endringer	Balanse 31.12.2018
ENDRING AV GJELD STIFTET VED UTSTEDELSE AV VERDIPAPIRER					
Obligasjoner, nominell verdi	17 946 000	3 300 000	-3 503 000	0	17 743 000
Verdijusteringer	61 593	0	0	-25 603	35 990
Påløpte renter	41 139	0	0	11 142	52 281
Egenbeholdning, nominell verdi	-900 000	0	-22 000	0	-922 000
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	17 148 732	3 300 000	-3 525 000	-14 461	16 909 271

NOTE 20 Overpantsettelse

TUSEN KRONER	Virkelig verdi	
	31.12.2018	31.12.2017
SIKKERHETSMASSE		
Utlån til kunder	16 792 892	16 461 833
Finansielle derivater (netto)	-42 930	-86 432
Fyllingssikkerhet 1)	1 898 505	2 651 597
Sum sikkerhetsmasse	18 648 467	19 026 998
Utestående OMF inkl. egenbeholdning og over/underkurs	17 829 644	18 096 006
Sikkerhetsmassens fyllingsgrad	104,6 %	105,1 %

¹ Fyllingssikkerhet inkluderer utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og obligasjoner og sertifikater. Likvide eiendeler som benyttes i likviditetsreserven for LCR er ikke inkludert i fyllingssikkerheten.

Det følger av finansforetaksforskriften § 11-7 at det er et krav om overpantsettelse på minst 2 prosent av verdien av de utestående OMF'ene.

NOTE 21 Presentasjon av eiendeler og gjeld som er gjenstand for netto oppgjør

31.12.2018 TUSEN KRONER				Relaterte beløp som ikke er presentert netto		
	Brutto finansielle eiendeler/gjeld	Brutto eiendeler/gjeld som er presentert netto	Balansført verdi	Finansielle instrumenter	Sikkerhet i kontanter	Netto beløp
EIENDELER						
Finansielle derivater	62 461	0	62 461	-62 461	0	0
Sum	62 461	0	62 461	-62 461	0	0
GJELD						
Finansielle derivater	105 403	0	105 403	-62 461	0	42 942
Sum	105 403	0	105 403	-62 461	0	42 942

31.12.2017 TUSEN KRONER				Relaterte beløp som ikke er presentert netto		
	Brutto finansielle eiendeler/gjeld	Brutto eiendeler/gjeld som er presentert netto	Balansført verdi	Finansielle instrumenter	Sikkerhet i kontanter	Netto beløp
EIENDELER						
Finansielle derivater	87 847	0	87 847	-87 847	0	0
Sum	87 847	0	87 847	-87 847	0	0
GJELD						
Finansielle derivater	176 243	0	176 243	-87 847	0	88 396
Sum	176 243	0	176 243	-87 847	0	88 396

Formålet med noten er å vise den potensielle effekten av netting avtaler i KLP Kommunekreditt AS. Notene viser derivatposisjoner i balansen.

NOTE 22 Kapitaldekning

TUSEN KRONER	31.12.2018	31.12.2017
Aksjekapital og overkurs	675 000	675 000
Annen egenkapital	74 769	45 939
Sum egenkapital	749 769	720 939
Fradrag goodwill og andre immatrielle eiendeler	0	0
Utsatt skattefordel	0	0
Verdijusteringer som følge av forsvarlig verdsettelse	-727	-1 436
Ren kjernekapital	749 042	719 503
Tilleggskapital	0	0
Tilleggskapital	0	0
Sum tellende ansvarlig kapital	749 042	719 503
Kapitalkrav	295 879	292 090
Overskudd av ansvarlig kapital	453 163	427 413
BEREGNINGSGRUNNLAG KREDITTRISIKO		
Institusjoner	144 076	116 167
Lokale og regionale myndigheter	3 380 301	3 296 369
Obligasjoner med fortrinnsrett	66 734	131 301
Beregningsgrunnlag kredittrisiko	3 591 111	3 543 837
Kredittrisiko	287 289	283 507
Operasjonell risiko	8 467	8 433
Beregningsgrunnlag for risiko for svekket kredittverdighet hos motpart	123	150
Samlet kapitalkrav	295 879	292 090
Ren kjernekapitaldekning prosent	20,3 %	19,7 %
Tilleggskapital prosent	0,0 %	0,0 %
Kapitaldekning prosent	20,3 %	19,7 %
Uvektet kapitaldekning	4,0 %	3,9 %

KAPITALKRAV PR 31.12.2018	Kjernekapital	Tilleggskapital	Ansvarlig kapital
Minstekrav uten buffere	4,5 %	3,5 %	8,0 %
Bevaringsbuffer	2,5 %	0,0 %	2,5 %
Systemrisikobuffer	3,0 %	0,0 %	3,0 %
Motsyklisk buffer	2,0 %	0,0 %	2,0 %
Gjeldende kapitalkrav inkl. buffere	12,0 %	3,5 %	15,5 %
Kapitalkrav uvektet kjernekapital	3,0 %	0,0 %	3,0 %

NOTE 23 Skatt

TUSEN KRONER	2018	2017
Regnskapsmessig resultat før skatt	37 315	59 878
FORSKJELLER MELLOM REGNSKAPSMESSIG- OG SKATTEMESSIG RESULTAT		
Tilbakeføring av verdiendring finansielle eiendeler	-47 997	-33 099
Andre permanente forskjeller	-158	0
Endring i forskjeller som påvirker forholdet mellom regnskapsmessig og skattemessig inntekt	32 930	31 762
Skattemessig resultat	22 089	58 541
AVSTEMMING AV GRUNNLAG UTSATT SKATT/SKATTEFORDEL		
Utsatt skattefordel knyttet til		
Finansielle instrumenter	0	-16 033
Sikring av innlån	-8 693	-14 884
Verdipapirer	-119	0
Overkurs-/underkurs på innlån	-505	-1 071
Sum utsatt skattefordel	-9 316	-31 987
Utsatt skatt knyttet til		
Verdipapirer	0	2 451
Utlån til kunder og kredittforetak	14 126	31 100
Sum utsatt skatt	14 126	33 550
Netto utsatt skatt/skattefordel	4 810	1 563
OPPSUMMERING AV ÅRETS SKATTEKOSTNAD		
Endring av utsatt skatt	3 247	253
Endringen av utsatt skatt ført direkte mot egenkapital	36	0
Resultatført skatt av konsernbidrag	5 081	14 050
Sum skattekostnad	8 364	14 303
Effektiv skatteprosent	22,4 %	23,9 %
Avstemming av skatteprosent		
Resultat før skatt	37 315	59 878
Skattekostnad, nominell skattesats	8 582	14 371
Skattekostnad, effektiv skattesats	8 364	14 303
Forskjell mellom effektiv og nominell skattesats	219	68
Skatteeffekt av permanente forskjeller	36	0
Skatt ført direkte mot egenkapital	-36	0
Effekt av endret skattesats på utsatt skatt/utsatt skattefordel	219	68
Total	219	68

NOTE 24 Antall årsverk og ansatte

KLP Kommunekreditt AS har 2 ansatte som ikke mottar godtgjørelse eller andre ytelser fra foretaket.
KLP Kommunekreditt AS kjøper personaltjenester fra andre foretak i KLP-konsernet.

NOTE 25 Annen gjeld og avsetninger for påløpte kostnader og forpliktelser

TUSEN KRONER	31.12.2018	31.12.2017
Mellomværende foretak i samme konsern	1 702	1 558
Kreditorer	0	102
Annen gjeld	2	3
Betalbar skattegjeld	5 081	14 050
Sum annen gjeld	6 784	15 712
Merverdiavgift	0	23
Avsatte kostnader	0	309
Sum avsetninger for påløpte kostnader og forpliktelser	0	332

NOTE 26 Transaksjoner med nærstående parter

TUSEN KRONER	01.01.2018 -31.12.2018	01.01.2017 -31.12.2017
RESULTATPOSTER		
KLP Banken AS, renter på innlån	-4 871	-7 303
KLP Banken AS, administrative tjenester (selvkost)	-12 823	-14 392
KLP Kapitalforvaltning AS, honorar utførte tjenester	-120	-211
Sum	-17 813	-21 905

TUSEN KRONER	31.12.2018	31.12.2017
BALANSEPOSTER		
KLP Banken AS, gjeld til kredittinstitusjoner	-430 208	-275 170
KLP Banken AS, avregning lån	8 122	3 503
Netto mellomværende til:		
KLP Banken AS	-1 672	-1 296
KLP Eiendom AS	0	-223
KLP Kapitalforvaltning AS	-29	-38
Sum	-423 788	-273 225

Det er ingen direkte lønnskostnader i KLP Kommunekreditt AS. Personalkostnader (administrative tjenester) blir fordelt fra KLP Banken AS.

Transaksjoner med nærstående parter er gjennomført til generelle markedsbetingelser, med unntak av foretakets andel av fellesfunksjoner, som er fordelt til selvkost. Fordelingen er basert på faktisk bruk. Alle mellomværende blir gjort opp fortløpende.

NOTE 27 Honorar til revisor

TUSEN KRONER	01.01.2018 -31.12.2018	01.01.2017 -31.12.2017
Ordinær revisjon	291	206
Attestasjonstjenester	119	86
Andre tjenester utenfor revisjonen	0	19
Sum honorar til revisor	410	311

Revisjonshonoraret periodiseres ikke, men kostnadsføres i henhold til mottatt faktura. Beløpene ovenfor er inklusive merverdiavgift.

NOTE 28 Andre eiendeler

TUSEN KRONER	31.12.2018	31.12.2017
Mellomregning konsernforetak	8 122	3 503
Sum andre eiendeler	8 122	3 503

NOTE 29 Betingede forpliktelser

TUSEN KRONER	31.12.2018	31.12.2017
Lånetilsagn	500 394	113 972
Sum betingede forpliktelser	500 394	113 972

Dette er kontraktsfestede utbetalinger til lånetagere, som med stor sansynlighet vil utbetales.

NOTE 30 Kontanter og kontantekvivalenter og øvrige utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner

TUSEN KRONER	31.12.2018	31.12.2017
Bankinnskudd drift	631 394	478 652
Kontantbeholdning	0	0
Sum kontanter og kontantekvivalenter (likviditetsbeholdning)	631 394	478 652
Bankinnskudd til bruk for kjøp og salg i verdipapirvirksomheten	18 401	10 833
Utlån til og fordring på kredittinstitusjoner	649 795	489 485



Til generalforsamlingen i KLP Kommunekreditt AS

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert KLP Kommunekreditt AS' årsregnskap som består av balanse per 31. desember 2018, resultatregnskap, egenkapitaloppstilling og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2018, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2018. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet. Vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene.

Virksomheten i kredittforetaket har i hovedsak vært uendret sammenlignet med fjoråret. Det har ikke vært regulatoriske endringer, transaksjoner eller hendelser av vesentlig betydning som har ledet til nye fokusområder. *Risiko for kreditttap i utlånsportefølje og IT-systemer som underbygger finansiell rapportering* er områder som har samme karakteristika og risikoer i år som i fjor, og har følgelig vært viktige fokusområder i vår revisjon også i 2018.

Sentrale forhold ved revisjonen	Hvordan vi i vår revisjon håndterte sentrale forhold ved revisjonen
---------------------------------	---

Risiko for kreditttap i utlånsportefølje

Kredittforetaket har utlån på kr 16,8 mrd til kommuner og fylkeskommuner og selskaper med offentlig garanti. Kommuneloven gir kredittforetaket sikkerhet for at kreditttap ikke kan oppstå på slike utlån under forutsetning av at kommunelovens krav ved låneopptak er oppfylt. Vi viser til styrets årsberetning for ytterligere omtale.

Vi har fokusert på kredittforetakets kontroller rettet mot overholdelse av lovens krav ved innvilgelse av utlån fordi

For å sikre at kredittforetakets utlån beskyttes mot kreditttap av bestemmelsene i kommuneloven, har kredittforetaket etablert en prosess som medfører en detaljert gjennomgåelse av lånesøknader og dokumentasjon for å sikre at kommunelovens krav er oppfylt ved innvilgelse. Prosessen omfatter formelle kontroller og arbeidsdeling som skal sørge for at prosessen er gjennomført før lånet innvilges eller ved overføring av lånet fra andre konsernselskaper til kredittforetaket.

Vår revisjon ble gjennomført ved at vi innhentet dokumentasjon og undersøkte om prosessen var gjennomført tidsriktig og i overensstemmelse med

PricewaterhouseCoopers AS, Postboks 748 Sentrum, NO-0106 Oslo

T: 02316, org. no.: 987 009 713 MVA, www.pwc.no

Statsautoriserte revisorer, medlemmer av Den norske Revisorforening og autorisert regnskapsførerselskap

dette er en grunnleggende forutsetning for at det ikke skal foreligge tapspotensiale i porteføljen, som kan ha virkning på resultatet.

kredittforetakets rutiner. Våre undersøkelser omfattet en vurdering av om den underliggende dokumentasjon kredittforetaket hadde innhentet understøttet de konklusjoner kredittforetaket hadde trukket om at kravene i kommuneloven var oppfylt. Våre undersøkelser avdekket ikke avvik av betydning.

IT-systemer som understøtter finansiell rapportering

Kredittforetakets finansielle rapporteringssystemer og virksomhet er avhengig av komplekse IT-systemer. Vi har fokusert på dette området fordi eventuelle svakheter i automatiserte prosesser og tilhørende IT-avhengige manuelle kontroller kan medføre problemer knyttet til den løpende driften av IT-systemene og risiko for feil.

Kredittforetaket benytter eksterne serviceleverandører for å drifte enkelte sentrale IT-systemer. Revisor hos de relevante serviceorganisasjonene er benyttet til å evaluere design og effektivitet av og teste etablerte kontroller som skal sikre integriteten av IT-systemene som er relevante for finansiell rapportering. Vi har gjennomgått tilsendte rapporter og vi vurderte mulige avvik og tiltak. Vi har også gjennomført testing av generelle IT-kontroller der det var nødvendig av hensyn til vår revisjon.

Resultatet av våre kontroller viser at vi kan bygge på de av kredittforetakets IT-systemer som er relevante for vår revisjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et regnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvike selskapet eller legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Vi gir styret en uttalelse om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og om at vi har kommunisert og vil kommunisere med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og, der det er relevant, om tilhørende forholdsregler.

Av de sakene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse sakene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer



Uavhengig revisors beretning - KLP Kommunekreditt AS

offentliggjøring av saken, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at en sak ikke skal omtales i beretningen siden de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at saken blir omtalt.

*Uttalelse om andre lovmessige krav**Konklusjon om årsberetningen*

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og i redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til resultatdisponering er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Oslo, 13. mars 2019

PricewaterhouseCoopers AS

Erik Andersen

Statsautorisert revisor

KLP KOMMUNEKREDITT AS

Beddingen 8
7042 Trondheim
Organisasjonsnr.: 994 526 944

BESØKSADRESSE, TRONDHEIM

Beddingen 8

BESØKSADRESSE, OSLO

Dronning Eufemias gate 10

klpbanken.no

Tlf: 55 54 85 00
klpkommunekreditt@klp.no

